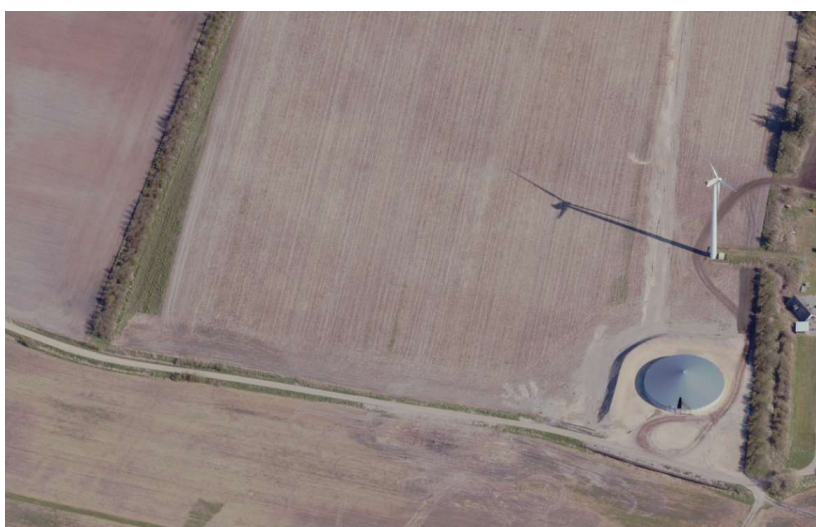




Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

for husdyrbruget på Rejsby 15 inklusiv et nyt staldanlæg
på matr.nr. 259^a af Rejsby-Ballum, Ballum



● **Kolding**
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

● **Vojens**
Billundvej 3
7320 2600

● **Aabenraa**
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

● **Odense**
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Tonny Lønne Rejsby 17 6261 Bredebro Mobil: 24253944 E-mail: tl@rejsby17.dk
Husdyrbrugets adresse	Rejsby 15
CVR-nummer	25109813
CHR-nummer	49482 (Rejsby 15)
Kommune	Tønder Kommune
BFE-nummer	10035655
Matrikel-nr.	Matrikel: 12 ^a af og 259 ^a af Rejsby-Ballum, Ballum m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Se punkt. 3.3
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	254253, skema 254849 for byggefelt, og sce- narieskema 251312 fra forespørgsel (opdate- ret)
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Rejsby 15 herunder det nye staldanlæg på matr.nr. 259^a af Rejsby-Ballum, Ballum.

Ansøger har husdyrbrug på Rejsby 15, hvor der pga. nabonærhed ikke kan udvides med et nyt staldanlæg som det ansøgt. Der har derfor været dialog med Tønder Kommune om muligheden for at etablere et nyt husdyrbrug på bar mark. Kommunen har sagt god for, at der kan arbejdes videre med placeringen for forslag 1 ud af 4 forslåede mulige placeringer. I første omgang var det tanken, at der skulle udstykkes jord og oprettes en ny matrikulær ejendom og dermed et nyt husdyrbrug.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Udsnit af luftfoto på forsiden er skråfoto fra Klimadatastyrelsen. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af opgørelse af produktionsarealerne samt en kapacitetsberegning. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 1065 af 21/08/2025

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1089 af 16/10/2024

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
1.1 Metode og manglende viden (F6)	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)	6
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	9
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	9
3.1.1 Produktionsarealer	10
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	12
3.1.3 Drift af anlægget.....	14
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a).....	15
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3).....	16
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4).....	16
3.4.1 Landskab	16
3.4.2 Kulturarv	17
3.4.3 Materielle goder	19
3.4.4 Afstandskrav	19
3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.....	22
3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)	22
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	22
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	27
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b).....	30
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	32
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	32
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	33
3.8.3 Støv (B7, E1b).....	33
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c).....	33
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	34
3.8.6 Transporter (B7, E1b).....	34
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b).....	36
3.9.1 Døde dyr (B8)	36
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c).....	36
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8).....	37
3.9.4 Råvarer (B7)	37
3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)	38

3.9.6	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8)</i>	38
3.9.7	<i>Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)</i>	39
3.10	<i>Klima (F4, F5f)</i>	40
3.11	<i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	43
3.12	<i>BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)</i>	43
3.13	<i>Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)</i>	45
3.14	<i>Overvågning (F7)</i>	46
3.15	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)</i>	46
3.16	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	46
3.17	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	47
3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	48
4.	Oplysninger om konsulenten (E3)	49
5.	Konklusion	49
6.	Referenceliste (F10)	50
7.	Bilag	50

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer etableringen af et nyt staldanlæg til malkekøer, goldkøer og småkalve på matr.nr. 259^a af Rejsby-Ballum, Ballum samt mindre ændringer i forbindelse med det eksisterende staldanlæg på Rejsby 15, som efter etableringen af det nye staldanlæg fortsat skal benyttes til malkekøer og opdræt. Da den samlede udvidelse udgør mere end 3.500 kg NH₃-N, antages det, at kommunen skal meddele en ny § 16 a stk. 2 miljøgodkendelse. Der ansøges om en ny samlet miljøgodkendelse til hele den matrikulære ejendom.

Der ansøges om etablering af 2 nye kostalde, en malkestald, tilhørende mælketanke og kraftfodersiloer, en kalveplads, en omrøre-/afhentningstank og en lade på matr.nr. 259^a, samt en ny møddings- og kalveplads på Rejsby 15 og udvidelse af ensilagepladsarealet.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af foreløbige staldtegninger samt oplysninger fra Tonny Lønne som står inde for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte. Der oprettes et ApS som kommer til at eje den matrikulære ejendom Rejsby 13-15, som sønnerne Søren og Mads efterfølgende køber sig ind i.

Tønder Kommune har besluttet, at opsamlingsarealer i forbindelse med malkebotter i malkebotstalde skal angives som produktionsarealer, selv om arealerne kun benyttes af dyrene i forbindelse med malkning. Såfremt kommunen senere frafalder dette krav, forbeholdes ret til at ændre i ansøgningen før godkendelsen meddeles. Og hvis kravet frafaldes efter meddelelsen af godkendelsen, forventes det, at opsamlingsarealet i en kommende ansøgning kan tages ud af alle drifter. Forud for ansøgningen har det været drøftet med kommunen, om lysningsarealet på maksimalt 5 % i stalde med fast, drænet gulv med skrabere og ajlefløb kan beregnes for de 3 stalde samlet (malkestald og Kostald 1 og 2), mod vilkår om, at staldene skal etableres samtidigt. Dette har kommunen sagt nej til. Set fra ansøgers side, burde BAT-kravet være det samme ligegyldigt om malkebotter og opsamlingsarealer placeres inde i kostaldene eller om der bygges en selvstændig malkestald.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen i Husdyrgodkendelse.dk foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner og specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen af husdyrbruget frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører en ny kalve- og møddingsplads samt en udvidelse af areal med ensilageplads i forbindelse med det eksisterende staldanlæg på Rejsby 15 samt et nyt staldanlæg til et malkekøer og småkalve ca. 800 m øst for Rejsby-Ballum på matrikelnummer 259^a af Rejsby-Ballum.

Det nye staldanlæg kommer til at omfatte to store stalde, en malkestald, en plads til kalvehytter samt en lade og desuden opstilles to mælketanke, en vandtank og en eller flere kraftfodersiloer.

I de to kostalde bliver der plads til ca. 825 malkende køer, goldkøer samt kælvekvier og de mindste kalve kommer til at gå i kalvehytter på kalvepladsen. Kælvekvier på 23 måneder til kvægholdet i det nye staldanlæg kommer fra kvægholdet på Rejsby 15, hvor der kommer til at gå ca. 350 køer med opdræt. Ved behov vil der blive indkøbt ekstra kælvekvier. Dyreholdet på Rejsby 15 fortsætter som malkekvæghold ind til 2034, hvorefter staldene forventes at blive brugt til opdræt fra Rejsby 15. Det samlede maksimale produktionsareal på husdyrbruget bliver på i eksisterende og nye stalde bliver på 15.020 m².

Landskabelige forhold mv.

Husdyrbruget ligger i Tønder Kommune ved Rejsby-Ballum ud mod Vadehavet. Landskabet er forholdsvis fladt landskab. Der ligger flere store og mellemstore landbrug samt vindmøller i området. Områdets beplantninger består af levende hegn langs markskel samt af små bevoksninger og minde skove.

Det eksisterende husdyrbrug er opført i røde og grå farver og bygningerne har en maksimal højde på ca. 10-12 m. Det nye staldanlæg ønskes opført i røde, hvide og grå farver (grå tage). Den højeste bygning eller anlæg i forbindelse med det nye staldanlæg bliver tagrygninger samt toppen på kraftfodersilo på maks. 10-12 m.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lyskilder i forbindelse med staldanlæggene.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevaret overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget vil ske via vejen Rejsby. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Alt husdyrgødning er/bliver i form af gylle og dybstrøelse, som køres til et biogasanlæg til afgangning. Der modtages afgasset biomasse retur, der køres til opbevaring i gyllebeholdere. Gylle afhentes fra omrøre-/afhentningstanke og dybstrøelse udmuges fra staldafsnit med dybstrøelse og lægges på møddingsplads eller direkte i containere, der køres til biogasanlæg med det samme. Der etableres ingen nye gyllebeholdere, men møddingspladsen på Rejsby 15 udbygges.

Afgasset biomasse udbringes med gyllevogn og nedfælder og eventuelt slæbeslanger. Der vil senere blive ansøgt om gyllebeholdere placeret i det åbne land i tilknytning til de marker, der skal køres afgasset biomasse til. Endvidere indgås aftaler om opbevaring af afgasset biomasse i gyllebeholdere på andre ejendomme.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-0,7 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 2 natur. Beregningerne viser, at der er maksimalt 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og maksimalt 0,3 kg kvælstof pr. hektar pr. år kategori 2 natur. Totaldepositionskravene overholdes således.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder og overdrev samt visse moser og skove, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 3,7 kg kvælstof pr. hektar pr. år til en eng med nogle småsøer som følge af etableringen af de nye staldanlæg. Til øvrige natur er der en maksimal merdeposition på 0,0-1,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. BAT overholdes ved etablering af gultyper, der i sig selv lever op til BAT-kravene samt teltoverdækning af gyllebeholder.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at det nye staldanlæg ikke etableres, eller der indgås dialog med kommunen om eventuel tilpasning af ansøgningen.

Hvis udvidelsen ikke godkendes, så står husdyrbruget med en uafklaret situation i forhold til de dyrevelfærdsmæssige mindstekrav, der træder i kraft i 2034, idet der til den tid ikke længere må opstaldes malkekøer af stor race i staldene på Rejsby 15.

Forud for indsendelsen af ansøgningen har der været indsendt 4 forslag til kommunen for forskellige placeringer på arealer tilhørende ansøgers bedrift. Kommunen har sagt god for, at der kan arbejdes videre med placeringen for forslag nr. 1 ud af 4 forslåede mulige placeringer.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant, efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Det eksisterende husdyrbrug ligger samlet, bortset fra en gyllebeholder placeret på matr.nr. 259^a af Rejsby-Ballum, Ballum. Det nye staldanlæg placeres, så det kommer til at ligge sammen med denne gyllebeholder.

Husdyrbruget drives som et konventionelt malkekvægsbrug. Opbevaring og håndtering af foder vil fortsat ske på Rejsby 15. Der vil komme daglige transporter af foder mellem Rejsby 15 og det nye staldanlæg.

I det nye staldanlæg bliver der plads til ca. 825 malkende køer, goldkøer samt kælvkvier og de mindste kalve kommer til at gå i kalvehytter på kalvepladsen. For kvier der skal flyttes til det nye staldanlæg, insemineres med sæd fra kødkvægsracer, så kalvene bliver kødkvægskrydsninger, som sælges til anden bedrift, når de er 2-3 uger gamle. På Rejsby 15 er der fortsat malkekvæghold med ca. 350 køer med opdræt. Kælvkvier til det nye staldanlæg flyttes ved ca. 23 måneder. Ved behov vil der blive indkøbt ekstra kælvkvier til det nye staldanlæg. Dyreholdet i det eksisterende staldanlæg på Rejsby 15 fortsætter som malkekvæghold med opdræt ind til 2034, hvorefter staldene forventes at blive brugt til opdræt fra det nye staldanlæg. Herefter stopper insemineringen med sæd fra kødkvægssrace.

Bygninger mv. ses af figur 1 og 2 samt af bilag 1. På Rejsby 15 bliver den eneste ændring, at der etableres en ny kalve- og møddingsplads samt at ensilagepladsarealet udvides. Det nye staldanlæg etableres med kostalde, kalveplads, lade, malkestald med en kombineret teknikbygning, kalvekøkken samt personalefaciliteter og kontorer mv. Malkestalden kommer desuden til at indeholde et separationsafsnit, et klovsbeskæringsområde, et lagerrum samt et kontor med tilhørende toilet. Der etableres ingen møddingsplads, gyllebeholdere eller ensilagepladser i forbindelse med det nye staldanlæg.

I forbindelse med den nye malkestald opsættes 2 kraftfodersiloer til ca. 25 ton foder i hvid eller grå farve med maks. højde på 12 m. Der opstilles endvidere 2 mælketanke i rustfrit stål af ca. 40.000 liter mælk samt en vandtank i rustfrit stål til ca. 25.000 liter vand.

Rundt om staldanlægget etableres befæstede køreveje med flydende asfalt.

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2020 så er der ændret i indtegningen af stald 1, 3 og 4 samt gyllebeholderen på Rejsby 15 i ansøgningskemaet i Husdyrgodkendelse.dk. For staldene skyldes det, at det siden hen

er blevet præciseret at stalde/bygninger, der hænger ventilationsteknisk sammen eller deler gyllekanal, skal indtegnes samlet. Stald 1 og 3 er ikke fuldstændig adskilt og er sammenbygget med den eksisterende malkestald. Disse er derfor indtegnet samlet. Stald 4 har en lade mod syd, men denne er ikke fuldstændig fra-skilt med en mur til loft, hvorfor hele bygningen nu er indtegnet. Gyllebeholderen var ikke indtegnet med en fast radius, og var endvidere indtegnet lidt for stor. Dette er rettet i ansøgningskemaet.



Figur 1: Det eksisterende husdyrbrugs stalde, opbevaringsanlæg mv.



Figur 2: Det nye staldanlægs stalde, opbevaringsanlæg mv.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

De nye stalde etableres med dels fast drænet gulv med skraber og ajlefløb og dels dybstrøelse. Det faste gulv etableres med 1-3 % fald mod gulvmidte og ajlefløb i en helt smal kanal i midten af gulvet. Skrabeanlægget bliver et stationært skrabeanlæg, der skaber gødningen til en tværkanal, der går ned midt gennem staldene. Arealer over tværkanalen benyttes til drivgang til/fra malkestalden.

Der kommer malkeroboter i den nye malkestald. Når et hold køer skal malkes, vil køerne blive drevet via drivgangen til malkestalden, hvor de bliver lukket ind på et opsamlingsområde, hvorefter de efter tur går i malkeroboterne og bliver malket. Opsamlingsområdet skrubes efter hvert hold køer. I malkestalden kommer et separationsafsnit med ca. 30 senge med gangareal med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. Drivgange og opsamlingsareal i malkestalden bliver ligeledes med spalter.

Da drivgange kun benyttes midlertidigt og forventes skrabet med en skraberobot, er arealerne ikke medtaget som produktionsareal. Nogle køer malkes 2 gange om dagen og andre 3 gange svarende til 2,6 gang/dag i gennemsnit pr. ko.

Dybstrøelsesarealerne i Kostald 1 etableres med ædeplads. Det er endnu ikke afgjort, hvad gulvtypen bliver ved ædepladserne, men det bliver formodentlig fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. Da dybstrøelsesarealet bliver knap 12 m bredt og ædepladsen ca. 3 m bred, er det valgt at vise dybstrøelsesarealet og ædepladsen som gulvtypen dybstrøelse, eftersom det er det staldsystem, der ligner bedst. Langt den største del af gødningen vil blive afsat i det strøede område.

På den nye kalvehytteplads forventes opsat enkelthytter i plast samt fælleshytter i form af kalvevogne, hytter eller modulhuse.

Produktionsarealerne for de eksisterende stalde er opgjort i forbindelse med den eksisterende miljøgodkendelse og ændres ikke, bortset fra, at der etableres en kombineret kalve-møddingsplads, hvor der opstilles kalvehytter med et samlet produktionsareal på maks. 300 m². Produktionsarealerne for det nye staldanlæg er opgjort ud fra foreløbige staldtegninger. Størrelse af produktionsarealerne vil ikke blive større end ansøgt. Endelige indretningstegninger vil blive fremsendt i forbindelse med byggeansøgningen.

Af tabellerne herunder fremgår produktionsarealerne i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift. 8 års drift og nudrift er identisk med ansøgningen fra 2020, idet der endnu ikke er gået 8 år fra godkendelsen blev meddelt.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ekst. bygning 2	1531	Naturlig ventilation	3 m	(#840589) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	139
				(#840588) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	798
Ekst. bygning 4	2561	Naturlig ventilation	3 m	(#840590) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1165
Tilladt plads til kalvehytter	1220	Naturlig ventilation	3 m	(#846993) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	76
Ekst bygning 1 og 3	2382	Naturlig ventilation	3 m	(#846991) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1150
				(#846990) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	41
Sum						3369

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ekst. bygning 2	1531	Naturlig ventilation	3 m	(#840584) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	139
				(#840583) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	798
Ekst. bygning 4	2561	Naturlig ventilation	3 m	(#840586) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1165
Tilladt plads til kalvehytter	1220	Naturlig ventilation	3 m	(#846992) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	76
Ekst bygning 1 og 3	2382	Naturlig ventilation	3 m	(#846989) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1150
				(#846988) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	161
Sum						3489

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i nudrift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kalveplads	1480	Naturlig ventilation	3 m	(#840570) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	500
Malkestald	2462	Naturlig ventilation	3 m	(#840572) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	580
				(#840571) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	254
Kostald 1	7309	Naturlig ventilation	3 m	(#840575) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2407
				(#840574) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	2754
Kostald 2	7309	Naturlig ventilation	3 m	(#840576) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	4812
Ekst. bygning 2	1531	Naturlig ventilation	3 m	(#840580) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	139
				(#840579) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	798
Ekst. bygning 4	2561	Naturlig ventilation	3 m	(#840577) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1165
Ny kalve- og møddingsplads Rejsby 15	674	Naturlig ventilation	3 m	(#844287) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	300
Ekst bygning 1 og 3	2382	Naturlig ventilation	3 m	(#846987) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1150
				(#846986) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	161
Sum						15020

Tabel 3: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 4.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder Rejsby 15	Flydende				367
Gyllebeholder fra 2022	Flydende				1043
Ny kalve- møddingsplads Rejsby 15	Fast				673
Afhentningsplads på del af kalveplads	Fast				1480
Nudrift					
Gyllebeholder Rejsby 15	Flydende				367
Eksisterende møddingsplads	Fast				67
Gyllebeholder fra 2022	Flydende				1043
8 års drift					
Gyllebeholder Rejsby 15	Flydende				367
Eksisterende møddingsplads	Fast				67

Gødningsandele			
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
Ny kalve- møddingsplads Rejsby 15	Kvæg, heste, får og geder		500
Afhentningsplads på del af kalveplads	Kvæg, heste, får og geder		100
Nudrift			
Eksisterende møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		65
8 års drift			
Eksisterende møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		65

Tabel 4: Tabel over opbevaringslagre og gødningsandele

Gyllebeholderen på Rejsby 15 er på 1.170 m³. På den nye kalveplads i forbindelse med det nye staldanlæg indrettes en afhentningsplads til dybstrøelse på ca. 100 m². Placeringen af pladsen er endnu ikke detailplanlagt, hvorfor hele kalvepladsen også er indtegnet som afhentningsplads.

Den store gyllebeholder på 5.000 m³ er i den eksisterende godkendelse fra 2020 indtastet med teltoverdækning, og der er stillet vilkår om, at den skal være teltoverdækket. Som det fremgår af punkt 3.12, burde der ikke have været stillet vilkår til teltoverdækningen i forhold til BAT. Teltoverdækningen er derfor kun vist i ansøgt drift.

Alt gylle og dybstrøelse afhentes af biogasanlæg. Gylle fra eksisterende stalde på Rejsby 15 afhentes fra omrøretanke med sugestudse. Gylle fra det nye staldanlæg vil blive afhentet af tankbiler fra omrøre-/afhentingstanken syd for malkestalden. Dybstrøelse fra dybstrøelsesafsnit på Rejsby 15 udmuges og lægges på den eksisterende møddingsplads eller udmuges direkte til containere, der køres til biogasanlæg med det samme. Møddingspladsen på Rejsby 15 udbygges til en større kombineret møddings- og kalveplads. Fra det nye staldanlæg vil dybstrøelse blive udmuget fra begge ender af Kostald 1 og fyldt direkte i containere, der køres til biogasanlæg med det samme. Eventuelt spild på befæstet areal ved gavlene vil blive skrabet op med det samme.

Afgasset biomasse leveres retur i gyllebeholderne samt gyllebeholdere på andre ejendomme. Der er endnu ikke indgået aftaler for den fulde mængde afgasset biomasse i forhold til udvidelsen. Det er muligt, at der senere vil blive ansøgt om nye gyllebeholdere placeret i det åbne land på andre ejendomme.

Markdriften sker med udgangspunkt i Rejsby 15 og Bunti 3. Det er en maskinstation, der står for udbringningen af husdyrgødning med gyllevogn med nedfælder eller slæbeslanger. Der benyttes også gylleudlægger, hvor der enten suges direkte fra gyllebeholder eller eventuelt fra mobil tank.

Maskinstationens gyllevogne har kapacitet til **35 m³** afgasset biomasse og har indbygget læssekran med automatisk tilbageløb af skum mv. til gyllebeholder.

Det samlede dyrehold forventes efter udvidelsen at blive på ca. 825 malkende køer, goldkøer samt kælvkvier og småkalve til ca. 2 mdr. opstaldet i det nye staldanlæg og ca. 300 malkende køer med tilhørende goldkøer og opdræt opstaldet i det eksisterende staldanlæg på Rejsby 15. Alle dyr er af stor race. Tyrekalve afhentes når de er ca. 2 uger. Ved levering af alt husdyrgødningen til biogasanlæg forventes at skulle modtage ca. 54.400 m³ afgasset biomasse retur for hele bedriften. Vand fra den nye kalveplads køres ikke til biogasanlæg. Bedriften råder pt over 5.500 m³ opbevaringskapacitet i lejede gyllebeholdere. Der vil blive indgået opbevaringsaftale for den mængde afgasset biomasse, der ikke kan opbevares i bedriftens gyllebeholdere.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens³ krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet vil blive opfyldt ved fuld produktion ved opbevaring i ejede og lejede gyllebeholdere. Der er fremsendt en foreløbig kapacitetsberegning for udvidelsen til kommunen.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet bliver tilstrækkelig til det forventede dyrehold ved indgåelse af opbevaringsaftaler. Tilstrækkelig opbevaringskapacitet er et lovkrav og skal opfyldes, uanset hvilke vilkår der eventuelt stilles i miljøgodkendelsen.

3.1.3 Drift af anlægget

Driften af det eksisterende staldanlæg beskæftiger ca. 6 fuldtidsbeskæftigede. Efter udvidelsen forventes antallet at stige til 10-12 fuldtidsbeskæftigede. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen holdes dyr, anlæg, installationer og materiel under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftet løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpning overvåges
- Der er aftale om sundhedsrådgivning med rutinemæssige dyrlægebesøg
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt i forbindelse med regnskabet
- Der gennemføres kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør hvert 5. år
- Serviceeftersyn på malkeanlæg og køletanke overholdes
- Slukningsudstyr udskiftes efter behov
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften

³ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning BEK nr 2243 af 29/11/2021

- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal for bedriften

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Som beskrevet omhandler ansøgningen 2 kostalde, en malkestald, tilhørende mælketank og kraftfodersiloer, en kalveplads, en omrøre-/afhentningstank, en tank til overfladevand fra kalveplads og en lade. Malkestalden indeholder teknikrum, kalvekøkken, personalefaciliteter, depotrum og kontor mv, et separationsafsnit, et klovbeskæringsområde, et lagerrum samt et mindre dyrlægekantor med tilhørende toilet.

Kostaldene bliver på ca. 28,8 m x ca. 254 m og malkestalden bliver på ca. 28,8 m x ca. 96 m, lade bliver på ca. 28,8 m x ca. 51 m og kalvepladsen på ca. 28,8 m x ca. 52 m.

For at tage højde for, at der efterfølgende kan ske mindre ændringer i forhold til længde og bredde af stalde og mindre forskydning af stalde indbyrdes, er der indsendt et scenarieskema for et byggefelt. Det antages, at så længe stalde mv. placeres inden for byggefeltet med overholdelse af de faste afstandskrav (se punkt 3.4.4), og så længe det maksimale ansøgte produktionsareal for de forskellige fyre- og gulvtyper ikke overskrides, så kan mindre ændringer inden for byggefeltet tillades.

Staldgulve er beskrevet under punkt 3.1.1. De faste drænede gulve med skrabere med ajlefløb bliver i overensstemmelse med beskrivelserne i Videnskatalog over kvægstaldsgulve med 0,89 kg NH₃-N pr. m² produktionsareal udgivet af Seges Innovation 21. februar 2023.

De nye stalde etableres med betonelementer og stålplader med åbne sider med gardiner i kostaldene samt tage i fibercement eller sandwichelementer. Farverne forventes at blive røde og hvide med grå tage.

De nye stalde mv. forventes at få gulvkote i ca. kote 10 DVR90.

Omrøre-/afhentningstanken og tanken til overfladevand fra kalvepladsen forventes etableret med betonelementer, støbt bund og metal- eller betonlåg. Sider kommer maks. 2 m over terræn.

Den nye mælketank (eller mælketanke) og vandtanken forventes at få diameter på maks. 4 m og kraftsilo eller siloer forventes at få diameter på maks. 3 m. Det antages, at det er uden betydning om der etableres en eller 2 mælketanke og kraftsiloer, så længe de opstilles i umiddelbar tilknytning til malkestalden. Kraftfodersiloer forventes at blive maks. 12 m høje etableret i gråhvid glasfiber/komposit eller stål og mælketank og vandtank maks. 10 m høje i rustfri stål.

Både omrøre-/afhentningstanken og tanken til overfladevand fra kalvepladsen vil blive etableret med sugestuds.

Kalvepladserne / udvidelsen af møddingspladsen støbes i beton. Der vil blive lavet hældningsforskel i kanten eller opkant, så vand fra omgivende arealer ikke kan løbe ind på pladserne.

Kalvevogne, kalvehytter eller modulhuse forventes at blive i galvaniseret stål, krydsfinerplader eller lignende i brune og grå farver med en højde på forventet maks. 3,5 m. Enkelthytter forventes at blive hvide plastytter.

Udover ovenstående etableres befæstede kørearealer rundt ved de nye bygninger med belægningssten eller flydende asfalt.

Ensilagepladsen udvides, så den samlet får et areal på ca. 5.000 m². I BBR er i dag registreret 2 ensilagepladser på henholdsvis 1.944 m² og 1.530 m².

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortene i bilag 1. Bilag 1 viser en ekstra stald, kostald 3, som der eventuelt vil blive ansøgt om senere.

Der fremsendes senere særskilt byggeansøgning.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har/får udelukkende dyrehold på den matrikulære ejendom Rejsby 13-15, 6261 Bredebro. Der er derfor ikke vist en afstandsmarkør for "Andet husdyrbrug" og der er således heller ikke samdrift med andre husdyrbrug.

Nærmeste andet husdyrbrug er svineholdet på Rejsby 9.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger i Tønder Kommune, det eksisterende staldanlæg ved landsbyen Rejsby-Ballum og det nye staldanlæg ca. 800 øst for Rejsby-Ballum.

Kommunen har i den eksisterende miljøgodkendelse beskrevet landskabet som et intensivt dyrket landskab, domineret af store og mellemstore landbrug og med enkelte andre tekniske anlæg, især vindmøller. Området er kendetegnet af mange høje spredte hegn langs markskel og af små bevoksninger og skove. Hegnene er typisk placeret efter terrænforholdene og fremstår derfor uden et gennemgående mønster.

Landskabet omkring husdyrbruget er forholdsvis fladt. De nye bygninger bliver maks. 10 m høje og siloer maks. ca. 12 m høje og nye stalde mv. etableres i ca. kote 10 DVR90.

I forbindelse med den eksisterende miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at der skal være afskærmende beplantning øst for gyllebeholderen på 5.000 m². Der er ikke planer om at ændre i denne beplantning. Såfremt kommunen vurderer, at der skal beplantes mere i forbindelse med det nye staldanlæg for at sløre for indsynet til staldanlægget, så er ansøger villig til at etablere yderligere beplantning.

Geologisk ligger husdyrbruget på en ældre moræneflade med smeltevandssand, og jordtypen er sandjord.

Ifølge Plandata.dk ligger husdyrbruget i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Landskabeligt ligger det nye staldanlæg uden for de landskabelige udpegninger Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskaber, Særligt værdifuldt landbrugsområde, Værdifulde geologiske områder og Kystnærhedszonen. Det eksisterende staldanlæg ligger inden for Bevaringsværdigt landskab og Større sammenhængende landskaber.

Husdyrbruget ligger desuden uden for nuværende og kommende flyvekorridorer for kampfly til og fra Flyvestation Skrydstrup.

Der meste af det nye staldanlæg ligger inden for det lokalplanlagte område for Vindmøllepark Rejsby Hede. Planområdet må udnyttes til jordbrugsformål. Der har været arbejdet på at lave en ny plan, som skal gøre det muligt at nedlægge de eksisterende vindmøller og erstatte dem med færre men større og mere effektive vindmøller. I Kommuneplanen står: "*Vindmølleområder skal friholdes for byggerier, anlæg og andre tekniske anlæg, herunder husstands vindmøller mv., der kan hindre opstilling af store vindmøller.*"

Kommunen har haft forespørgsel til projektet til gennemsyn, hvorfor det antages, at kommunen vil arbejde for at staldanlægget kan placeres som ønsket.

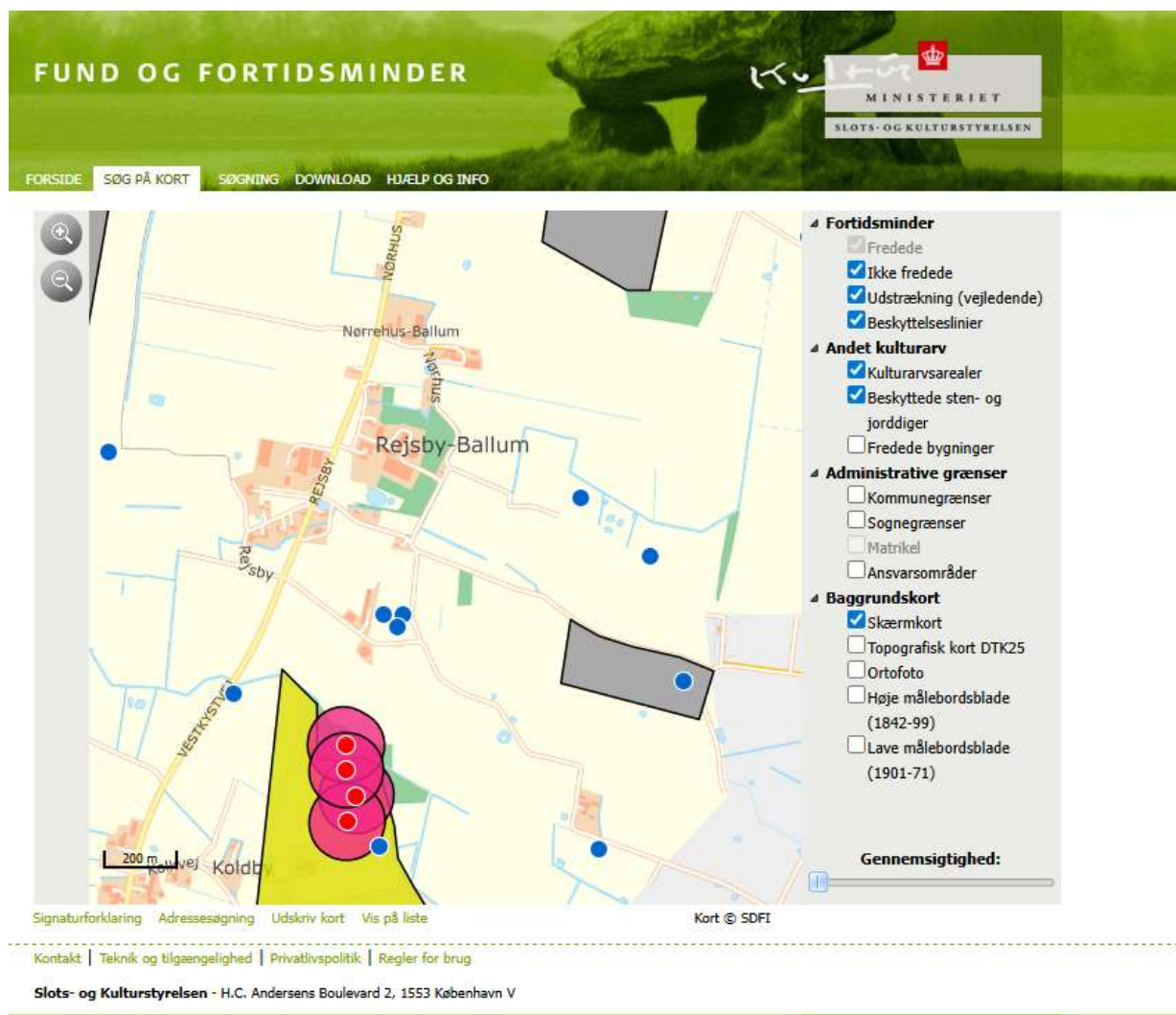
Som beskrevet påtænkes staldanlægget opført i stålplader, beton, stålspær og stål- eller fibercementtage i røde, hvide og grå farver uden brug af blanke/reflekterende materialer, så staldanlægget indpasses i landskabet, og de højeste bygninger/anlæg i forbindelse med det nye staldanlæg kommer op i maks. 12 m til kip/totalhøjde.

Vurdering af landskabelige forhold

Når de nye stalde og anlæg etableres som beskrevet og med de maksimale højder, og der etableres afskærmende læhegsbeplantning efter aftale med kommunen, vurderes det nye staldanlæg ikke at kunne påvirke landskabet væsentligt negativt. Udvidelsen af ensilagepladsen og udvidelsen/etableringen af møddings-/kalvepladsen i forbindelse med staldanlægget på Rejsby 15 sker i terrænhøjde, og kalvehytter bliver maksimalt 4 m høje og opstilles mellem bygninger og gyllebeholder, og vil derfor heller ikke kunne ændre det eksisterende staldanlægs påvirkning af landskabet.

3.4.2 Kulturarv

Husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer. Der er ikke registreret fund eller fortidsminder i forbindelse med det eksisterende staldanlæg.

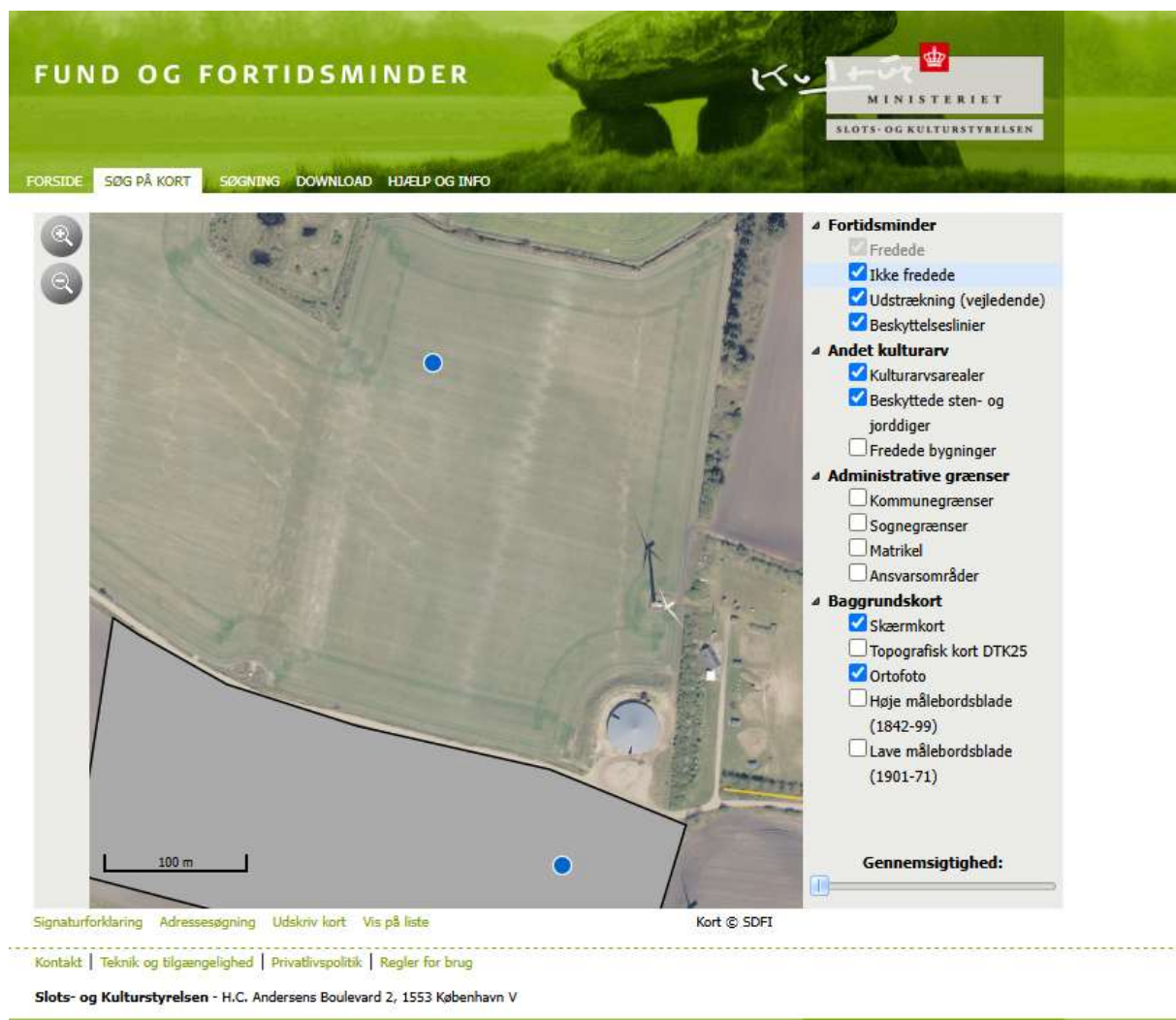


Figur 3: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/ for både Rejsby 15 og nyt staldanlæg

Der er ikke registreret fund eller fortidsminder i området, hvor det nye staldanlæg etableres.

Syd for vejen er der registreret et areal som er beskrevet: "Marksystem, Historisk Tid (dateret 1067 - 1660 e.Kr.) Højryggede agre." og undersøgelseshistorie: "2009 Observation fra luftfartøj Journal nr.: HOL 20.600 10306 Holstebro Museum Foto 10306: Ca. 15 gruber som positive afgrødespor, nogle ser rektangulære ud. Desuden højryggede agre."

Området ligger uden for byggefeltet, og vil derfor ikke blive påvirket. Den 2 blå cirkel nord for det nye staldanlæg er beskrevet med undersøgelseshistorie: "1925 Museal berejsning Nationalmuseet, Danske Afd., Danmarks Oldtid Ved denne Fennes Nordgrænse, vest for Loddens Midte, er fundet 2 Stenlægninger af et enkelt Lag Sten, jævnt lagte; de var c 3 M. i Kvadrat....Ejer og Meddeler Peter Knudsen Hansen, Nørrehus."



Figur 4: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/ for areal ved nyt staldanlæg

I forhold til arkitektonisk arv så skal der ikke ske nedrivning af bevaringsværdige bygninger, og der ligger ingen fredede bygninger eller bevaringsværdige bygninger med høj bevaringsværdi, som vil have indkig til det nye staldanlæg, eller som vil skæmmes af husdyrbrugets udvidelse. Husdyrbruget ligger ligeledes uden for Kirkebyggelinje, Kulturhistorisk bevaringsværdier og Værdifulde Kulturmiljøer.

Vurdering af kulturarv

Da de nye stalde og anlæg mv. ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer og kulturudpegninger og der ikke er registreret fund i husdyrbrugets umiddelbare nærhed, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil kunne påvirke registrerede fortidsminder eller kulturudpegninger negativt.

Uanset dette skal der i forbindelse med gravearbejde være fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Museum Sønderjylland, hvis der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes de alle afstandskrav.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 618 m fra nærmeste nye anlæg – Kostald 2 – til nærmeste nabobeboelse på Rejsby 37, vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt. Udvidelsen/ændringen af ensilagepladsen og kalve-/møddingspladsen sker minimum 95 m fra nærmeste nabobeboelse, som ikke er ejer af ansøger.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 7 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Nærmeste sø (nye anlæg) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Lede	109
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	1235
Staldbygning	Malkestald	200
Gødningslagre	Gyllebeholdere fra 2022	229

Nærmeste vandløb (nye anlæg) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Lede	310
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	1202
Staldbygning	Kostald 2	211
Gødningslagre	Gyllebeholdere fra 2022	312

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	2474
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	2192
Staldbygning	Ekst. bygning 2	2167
Gødningslagre	Gyllebeholdere Røjby 15	2199

Nærmeste nabobeboelse (nye anlæg) - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	679
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	389
Staldbygning	Ekst. bygning 2	319
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	374

Nærmeste aktive boring (nye anlæg) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	41
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	1030
Staldbygning	Malkestald	51
Gødningslagre	Gyllebeholdere fra 2022	260

Nærmeste aktive boring (J. Jupiterdatabasen) - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	3252
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	3085
Staldbygning	Ekst. bygning 2	3055
Gødningslagre	Gyllebeholdere Røjby 15	3091

Nærmeste vej - faktisk beliggenhed (nye anlæg) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	17
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	1082
Staldbygning	Malkestald	17
Gødningslagre	Gyllebeholdere fra 2022	210

Offentlig vej - matrikulært skel (nye anlæg) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	22
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	1084
Staldbygning	Malkestald	22
Gødningslagre	Gyllebeholdere fra 2022	211

Nærmeste naboskel (nye anlæg) - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Lede	148
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	1297
Staldbygning	Kostald 2	43
Gødningslagre	Gyllebeholdere fra 2022	98

Nærmeste sø (eksisterende anlæg) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	1201
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	84
Staldbygning	Ekst. bygning 4	50
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	139

Nærmeste vandløb (eksisterende anlæg) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	892
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	172
Staldbygning	Ekst. bygning 2	117
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	160

Nærmeste naboskel (eksisterende anlæg) - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	1073
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	30
Staldbygning	Tilføjet plads til kalvehytter	30
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	65

Nærmeste nabobeboelse (eksisterende anlæg) - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	981
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	114
Staldbygning	Ekst. bygning 1 og 3	111
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	129

Nærmeste aktive boring (eksisterende anlæg) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	1038
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	25
Staldbygning	Ekst. bygning 1 og 2	14
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	25

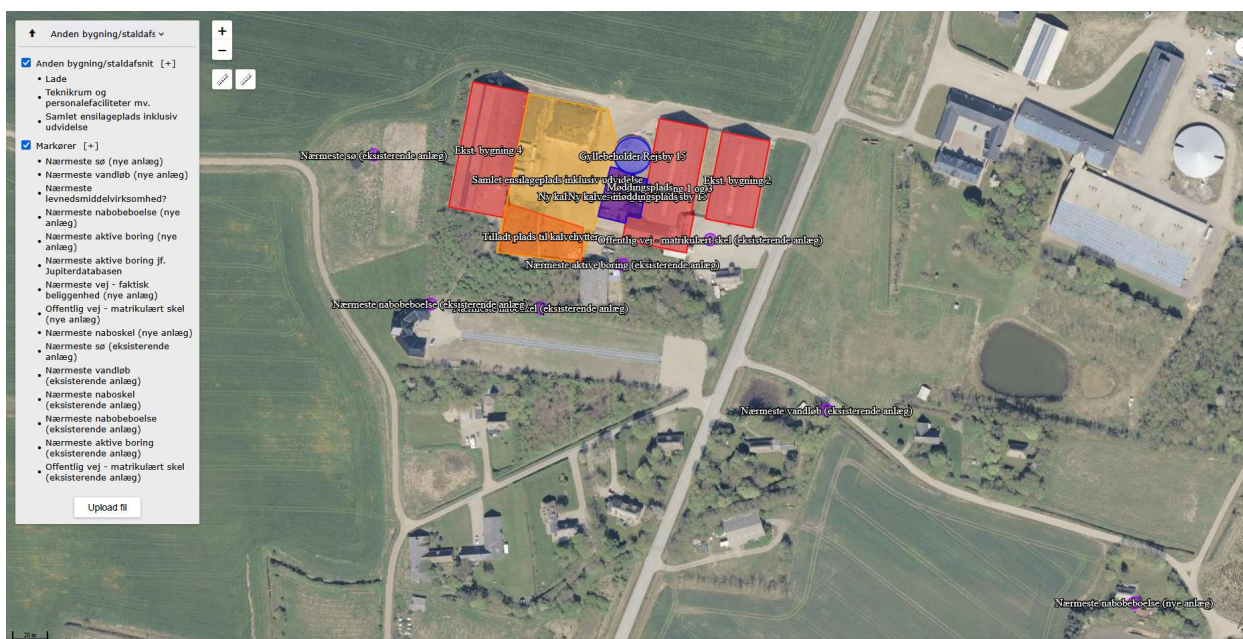
Offentlig vej - matrikulært skel (eksisterende anlæg) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [r]
Driftsbygning	Teknikrum og personalefaciliteter m.v.	997
Ernælingsopbevaringsanlæg	Sæmlet ernæningsplads inklusiv udvidelse	68
Staldbygning	Ekst. bygning 2	12
Gødningslagre	Ny kalve- mæddingsplads	44

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1

Afstandskravene fra stalde og gyllebeholdere til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej samt beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til nabo-

skel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning og nærmeste nabobeboelse er på 50 m. Herudover er der et afstandskrav på 100 m fra gyllebeholdere til åbne vandløb og søer større end 100 m². Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald, lager eller indtegnet anden bygning i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet på figur 5 og 6 er vist nærmeste vandløb, sø, naboskel, nabobeboelse, ikke almene vandboring (egen markvandingsboring), offentlige vej (Rejsby vej) og beboelsen på husdyrbruget. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises. Det oprindelige stuehus er nedrevet. Rejsby 13 er på et tidspunkt lagt ind under ejendommen. Beboelsen på Rejsby 13 er den eneste beboelsesbygning på den matrikulære ejendom. Nuværende ejer af husdyrbruget bor på Rejsby 17, der er angivet som nærmeste nabobeboelse.



Figur 5: Kortudsnit over de nærmeste afstandsmarkører ved det eksisterende staldanlæg



Figur 6: Kortudsnit over de nærmeste afstandsmarkører ved det nye staldanlæg

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

De nye stalde og anlæg mv. kommer alle til at ligge uden for strand-, sø- og åbeskyttelseslinjer, skov- og kirkebyggelinjer, beskyttede sten- og jorddiger men inden for kystnærhedszonen.

Som udgangspunkt skal det sikres, at kystnærhedszonen uden for udviklingsområder skal friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af en kystnær placering. Alle ansøgers arealer ligger inden for kystnærhedszonen, og det er således ikke muligt at finde en placering på egne arealer, der ikke ligger i kystnærhedszonen. Af de 4 undersøgte alternative placeringer, er den valgte placering, den der ligger længst fra kysten (ca. 1,5 km fra kystlinjen).

Vurdering af afstandskrav og bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Som det fremgår af ovenstående, overholdes alle Husdyrbruglovens afstandskrav samt alle bygge- og beskyttelseslinjer, dog kommer det nye staldanlæg til at ligge inden for kystnærhedszonen.

3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)

Alle stalde, kalve- og møddingspladser, kanaler, omrøre/afhentningstanke, gyllerør, gyllebeholdere, ensilageplads, beholder til overfladevand fra ensilageplads, er og bliver udført i tætte og stabile materialer.

Der er ingen V1 eller V2 kortlagte arealer på husdyrbruget og ansøger har ikke kendskab til, at der skulle være sket forureninger på arealerne, hvor det nye staldanlæg skal ligge. På Rejsby 15 er der lagt slagge under en del af ensilagepladsen/kørearealet vest for gyllebeholderen.

Det er muligt, at det ønskes at benytte slagge til bundsikring af de nye bygninger mv. Forud for udlægning af slagge vil der blive ansøgt om miljøgodkendelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

Husdyrbruget ligger uden for råstofgraveområde jf. Region Syddanmarks Råstofplan 2020.

Vurdering

Da stalde, kalve- og møddingspladser, kanaler, omrøre/afhentningstanke, gyllerør, gyllebeholdere, ensilageplads, beholder til overfladevand fra ensilageplads, er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ved normal drift ikke kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund. Udlæg af slagge vurderes ikke at kunne medføre forurening, når det håndteres og udlægges i overensstemmelse med vilkår i en miljøgodkendelse til slaggeudlæg.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 6.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	14587,2	623,2	15210,3
Nudrift	4341,9	587,4	4929,3
8 års-drift	4241,1	170,3	4411,4

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 7. Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af figur 7 og 8, og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 8.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL4 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og læger) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 7: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

⁴ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024



Figur 7: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder



Figur 8: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Sø vest for eksisterende staldanlæg	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,5	0,4	6,9
Sø sydøst for eksisterende staldanlæg	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,5	0,4	2,9
Strandeng ved kysten	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,2	0,8
Kategori 2 mose jf. Tønder Kommunes interne kort	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,3	0,2	0,3
Sø i eng - naturtilstand III	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,6	1,5	1,8
Sø i eng - naturtilstand II	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,4	1,3	1,6
Kategori 2 mose jf. Tønder Kommunes interne kort	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,2	0,2	0,2
Sø syd for Rejsby 9	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,6	0,5	2,0
Eng N for nyt staldanlæg	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	3,7	3,7	3,9
Løgfrø sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,8	0,7	0,9
Løgfrø sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,1	1,0	1,2
Kat 2 hede	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat 3 hede	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,2
Kat 3 hede sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,4
Kat 3 hede/skov mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,6	0,5	0,6
Kat 2 overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat 1 strandeng syd for Hjørpsted	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 8: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er en strandeng syd for Hjerpsted, der ligger i habitatområdet Vadehavet ca. 4 km syd og sydsydvest for husdyrbruget (se figur 8). Ifølge kortene i Husdyrgodkendelse.dk er ikke kumulation med andre husdyrbrug. Da totaldepositionen til kategori 1 naturen er på 0,0 kg/N/ha/år og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens skrappeste krav er på 0,2 kg N/ha/år til kategori 1 natur, er totaldepositionskravet således overholdt.

Kategori 2 natur

De nærmeste kategori 2 naturområder er i følge Husdyrgodkendelse.dk er et overdrev ca. 3,5 km sydøst for husdyrbruget og en hede ca. 3,5 km syd og sydsydvest for husdyrbruget. Ifølge Tønder Kommunes interne kort er to moser ca. 1,2-1,7 km sydøst for det nye staldanlæg kategori 2 moser. Totaldepositionen til naturarealerne bliver på 0,0-0,3 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er tre hede- og skovarealer (tilgroet lysåbent) som ligger ca. 1,1-1,7 km fra husdyrbruget.

Ud over de ovenfor beskrevne naturområder er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder i nærheden af det nye staldanlæg, som er en eng med fire små søer samt 2 andre søer. I nærheden af det eksisterende staldanlæg er udpeget to nærmeste søer, som modtager størst ammoniakdeposition. Navngivningen af de 2 søer syd for det nye staldanlæg er den samme som i ansøgningskemaet til den nuværende § 16 a miljøgodkendelse til staldanlægget på Rejsby 15. Det er valgt at vise depositionssteder til de to af søerne i engen nord for det nye staldanlæg, som har den største naturværdi jf. besigtigelsesnotater fra Danmarks Miljøportal.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den maksimale merdeposition til naturpunkterne er på 0,0-4,0 kg N/ha/år. Det skrappeste krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år. Det ligger implicit i vurderingen af kategori 3 natur og ikke-kategoriseret natur, at en merdeposition på 1 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring.

De naturarealer, der modtager mere end 1 kg N/ha/år er engen med søerne nord for det nye staldanlæg, som modtager op til 3,7 N/ha/år, og løgfrø-sø 1 som modtager 1,1 kg N/ha/år i merdeposition.

Alle ruheder for opland er pt sat til landbrug. Der er tvivl om, om det fx kun er kostald 2, hvor oplandet vil være "ringe" i forhold til det nye staldanlæg, eller om det skal gælde for alle nye stalde og kalvepladsen. Kommunen bedes tjekke op på dette. Samme problemstilling gælder for løg-frø søerne. Samme tvivl gør sig gældende for søen umiddelbart vest den eksisterende stald 4.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 9 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser (kg N ha⁻¹ år⁻¹) for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2022

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	6-20 ¹	sure overdrev 6-10, kalkholdige overdrev 10-20, Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation 5-15.
Klit	5-20	grå klit grønsværklit, indlandsklit og fugtige klitlavninger 5-15, klithede 10-15, øvrig klit 10-20
Hede	5-15	Afhænger af kvælstoffjernelse med naturpleje
Fersk eng	15-25 ^{1,2}	
Strandeng	10-20 ^{1,2}	
Mose og kær	5-25	højmoser og nedbrudte højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-15, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-15	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld 10-20
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland, hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugs-mæssig. Dette vil primært gælde engarealer, og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 9: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁵

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2021-2023 er, for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i, på 12,4 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2021-2023)" i Danmarks Miljøportal. Husdyrbrugets beregnede totaldeposition skal lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da engen med de små vandhuller er lille og ligger midt i en dyrkningsflade med intensivt dyrkede marker, antages det, at engens tålegrænse ligger i den høje ende omkring 25 kg N/ha/år. Med en baggrundsdeposition på 12,4 kg N/ha/år og en totaldeposition fra anlægget på maks. 3,9 kg N/ha/år kommer den samlede deposition op på 16,3 kg N/ha/år, hvilket antages at være under engens øvre og måske nedre tålegrænse.

Løgfrø-søen, der modtager 1,1 kg N/ha/år i merdeposition, ligger også en intensivt dyrket mark, og vurderes derfor at blive mere påvirket af den lovlige markdrift end af merdepositionen fra det nye staldanlæg.

Da alle øvrige mer- og totaldepositions krav overholdes, vurderes det, at der ikke er behov for en nærmere vurdering.

Når Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til totaldeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur overholdes og der er en begrænset merdeposition til kategori 3 natur og andre naturområder eller under naturtypernes tålegrænser, vurderes ammoniakdepositionen ikke at kunne påvirke områderne væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund.

⁵ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf

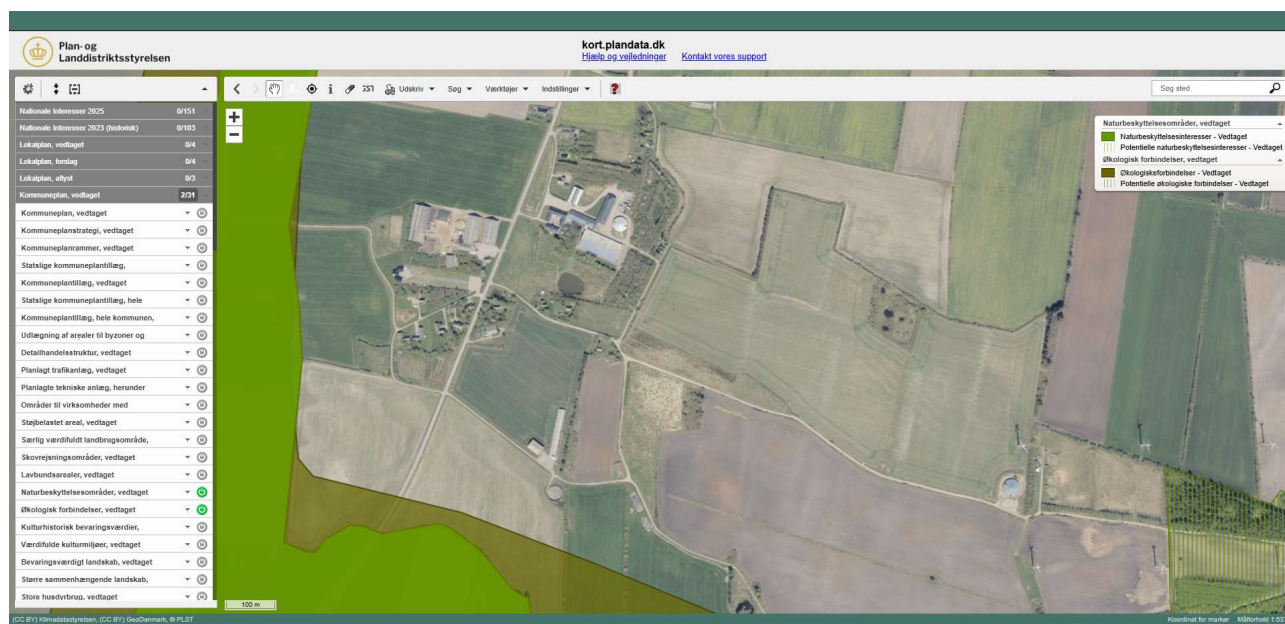
FN definerer biodiversitet som: "Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer." Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder og der fjernes ingen eksisterende læhegn. De arealer, der inddrages stalde, lade, kalveplads, kørearealer mv. anvendes på nuværende tidspunkt til intensivt dyrket mark og kan derfor ikke være leve-, yngle- eller opholdssteder for bilag IV-arter.

Husdyrbruget ligger uden for områder, der er udpeget til økologiske forbindelse eller naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser. De nærmeste områder med økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.



Figur 9: Udpegninger af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fra Plandata.dk

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁷. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

⁶ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁷ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/Sr50.pdf>

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Løgfrø	<i>Pelobates fuscus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>
Strandtudse	<i>Bufo calamita</i>

Tabel 10: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal⁸ over registrerede bilag IV-arter er der registreret bilag IV-arterne Løgfrø, Løvfrø og Grøn frø inden for 1.000 m fra husdyrbruget. Af en eller anden grund vises også arter, der ikke er bilag IV-arter, når der søges på bilag IV-arter



Figur 10: Kortudsnit fra Danmarks Miljøportal over arter <https://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>

De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området, er som beskrevet i tabel 10 og i søgningen på bilag IV-arter Sydflagermus, markfirben og fem paddearter.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus. Der skal hverken fjernes bygninger eller træer.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Samlet vurdering

Selv om merdepositionen til engen ligger på 3,7 kg N/ha/år vurderes merdepositionen til engen med søerne og 1,1 kg N/ha/år til løgfrøsoen ikke at ville kunne udgøre en negativ påvirkning af naturområderne som yngle- og levesteder. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter.

⁸ <https://naturdata.miljoportal.dk/>

Den umiddelbart største trussel vil være tilgroning af lysåbne arealer. Engen med de små vandhuller ejes af ansøger og vil blive holdt fri for opvækst af træer og buske.

Pga. afstanden til yngle- og levesteder som fx søer, skove og andre naturarealer mv., samt da der ikke fjernes naturarealer, beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

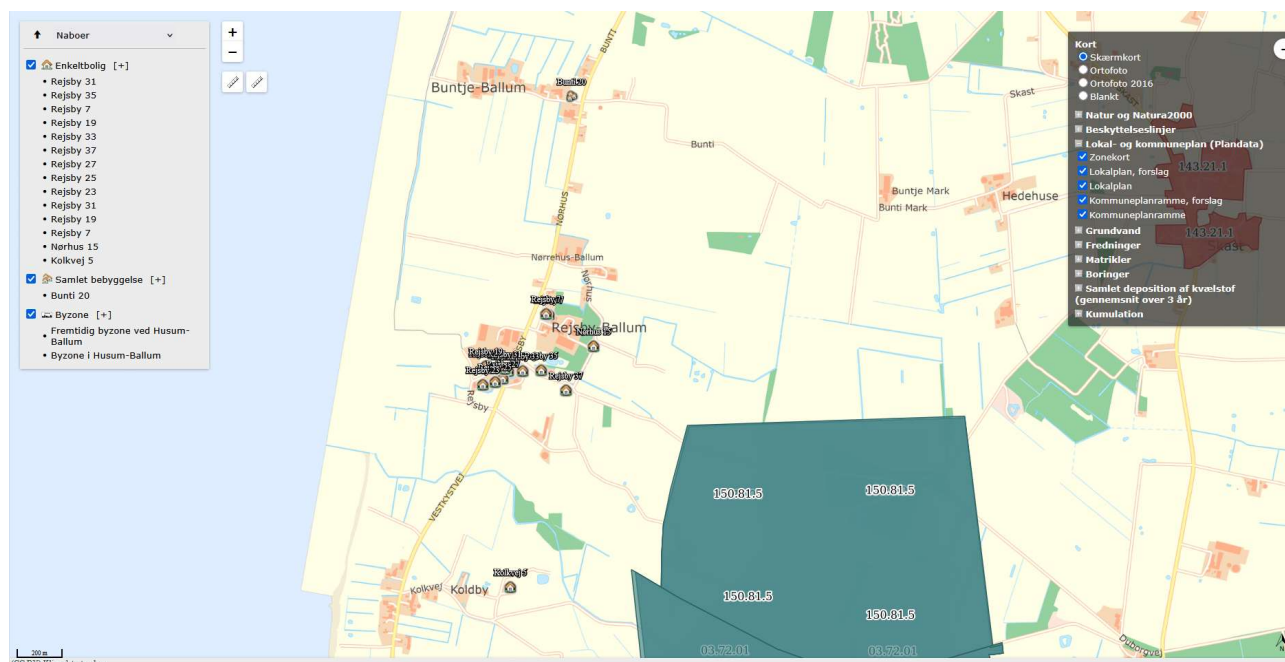
Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)

Nærmeste lugtberegningsspunkter er udpeget i skemaet i Husdyrgodkendelse.dk og ses af figur 11.

Nærmeste ikke-ejede enkelt beboelser uden landbrugspligt i forhold til det eksisterende staldanlæg er Rejsby 19 og 31 og i forhold det nye staldanlæg er den nærmeste nabobeboelse Rejsby 37. Rejsby 36 købes, hvorefter der ikke længere er samlet bebyggelse i Rejsby-Ballum, idet der ikke ligger mere end 7 beboelser uden landbrugspligt inden for en radius af 200 m, som ikke er ejet af ansøger. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af Bunti 20, idet der inden for 200 m af denne beboelse ligger mere end 6 andre beboelser uden landbrugspligt. Nærmeste byzonegrænse/fremtidige byzonegrænse er grænsen til Husum-Ballum. Nærmeste sommerhusområde er ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end nærmeste byzone. Ligeledes er nærmeste relevante lokalplanlagte område, der udløser samme krav som samlet bebyggelse, ikke udpeget, da det ligger længere væk end Bunti 20.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkeltbeboelse eller 300 m fra det nærmeste byzoneområde (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser)⁹.



Figur 11: Nærmeste naboer og samlede bebyggelse (byzone ligger uden for kortudsnittet)

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret genseafstand (m)	Korrigeret genseafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Kollvej 5	0	NY	574,6	459,7	1213,4	Ja
Nørhus 15	0	NY	574,6	574,6	656,1	Ja
Røjsby 19	0	NY	574,6	546,2	908,1	Ja
Røjsby 19	0	NY	574,6	546,2	908,5	Ja
Røjsby 23	0	NY	574,6	546,2	924	Ja
Røjsby 25	0	NY	574,6	546,2	878,1	Ja
Røjsby 27	0	NY	574,6	546,2	848,9	Ja
Røjsby 31	0	NY	574,6	546,2	830,3	Ja
Røjsby 31	0	NY	574,6	546,2	841,2	Ja
Røjsby 33	0	NY	574,6	546,2	787,4	Ja
Røjsby 35	0	NY	574,6	546,2	739,1	Ja
Røjsby 37	0	NY	574,6	546,2	671,6	Ja
Røjsby 7	0	NY	574,6	574,6	801,5	Ja
Røjsby 7	0	NY	574,6	574,6	808,7	Ja
Burri 20	0	NY	1119,9	1119,9	1579	Ja
Byzone i Husum Ballum	0	NY	1454,2	1454,2	3032	Ja
Fremtidig byzone ved Husum Ballum	0	NY	1454,2	1454,2	2782,9	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Genseafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone

Konsekvenszone: 1011 m

Råd: Bemærk at genseafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Tabel 11: Beregning af lugtgenseafstand til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone mv.

Lugtberegningerne viser, at alle lugtgeneafstande overholdes.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra ensilage og fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse især i forbindelse med omring og pumpning. Teltoverdækninger vil formodentlig mindske lugt fra gyllebeholdere. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene.

Med ca. 110 m fra eksisterende stald på Rejsby 15 til nærmeste nabo på Rejsby 19 og ca. 600 m fra nærmeste ny stald til nærmeste nabobeboelse på Nørhus 15 og Rejsby 37, vurderes lugt ikke at kunne være generende for naboerne.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboer mv.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Varme fra mælkekøling forventes genbrugt til opvarmning af teknik- og personalebygningen samt brugsvand til vask mv. Varme fra den eksisterende mælkekøling på Rejsby 15 benyttes ligeledes til opvarmning af brugsvand mv. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener fra husdyrbruget vil være støjgener i forbindelse med fodring, malkning (kompressorer og malkeanlæg), gyllepumpning i forbindelse med pumpning til og fra omrøre-/afhentningstank, flytning og udbringning af husdyrgødning/afgasset biomasse, blanding af foder på Rejsby 15, tipning af foder i foderladen på Rejsby 15, indblæsning af foder i kraftfodersiloer samt transport af dyr, foder, halm, mælk og gylle mv.

Der benyttes ikke traktorpumpe til overpumpning. Alt pumpning af gylle og vand sker med elpumper. Omrøre-/afhentningstanken tømmes af tankbil med indbygget pumpeystemer, som er meget lidt støjende.

Foder blandes pt. i perioden ca. kl. 6-9 og fremadrettet forventes det at ske i perioden ca. kl. 5-10. Malkninger på Rejsby 15 sker i perioden ca. kl. 3-8 og 15-19.

Efter udvidelsen vil foder fortsat blive blandet Rejsby 15 i foderladen og på ensilagepladsen, som ligger afskærmet af ensilagevæg, bygninger mv. Foder til køerne mv. i det nye staldanlæg vil blive kørt ud til det nye staldanlæg i tidsrummet ca. kl. 5-11 om morgenen/formiddagen. Malkning vil foregå i separat bygning med malkeroboter og opsamlingsareal i tre hold i perioderne ca. 5-11, 13-19 og 21-3. Det nye staldanlæg inklusiv den nye malkestad ligger så langt væk fra naboer, at der ikke vil kunne opleves støjgener ved naboer.

Det kommer til at blive minimum 500 m fra nye overkørsler til nabobeboelser. Alle transporter mellem staldanlæggene vil ske ad Rejsby vej. Medarbejderne, biogasanlæg og **maskinstationen** bliver instrueret i at køre hensynsfuldt, så gener fra transporterne minimeres.

Af de 2 overkørsler fra Rejsby vej er det primært den nordligste kørevej længst væk fra de fleste af naboerne, der benyttes. Den sydlige overkørsel benyttes primært til transporter af mælk.

Der ligger ingen nabobeboelser helt tæt på overkørslerne til/fra det eksisterende staldanlæg på Rejsby 15. Nærmeste nabobeboelse er beboelsen på Rejsby 9, som bebos af ejer af et større svinebrug på samme ejendom. Der ca. 70 m fra beboelsesbygningen til overkørslen til Rejsby vej. Stuehuset på adressen Rejsby 41 syd for det nye staldanlæg er jf. oplysninger fra BBR nedlagt i henhold til en landzonetilladelse.

Ansøger oplyser, at der aldrig har været naboklager over støj fra husdyrbruget.

Støjklager fremgår af bilag 1.

Vurdering

Med en afstand på minimum 600 m fra nærmeste nye vejoverkørsel, stald mv. i forbindelse med det nye staldanlæg til nærmeste nabobeboelser, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes. Det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

I forhold til transporter på offentligvej er det praksis, at færdsel ikke reguleres af Husdyrbrugloven men af Færdselsloven. Selv om man har en ret til at færdes på veje, ligger det ansøger på sinde, at transporter forbi naboer på Rejsby vej, sker med størst hensyntagen til naboer.

Se yderligere om transporter under punkt 3.8.2 og 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Kilder kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage), malkeanlæg samt andre maskiner.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klos op ad anlæggene.

Vurdering af rystelser i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Støv forekommer primært i forbindelse med indkørsel af foder og halm, flytning og udbringning af gylle, dybstrøelse og afgasset biomasse samt markarbejde i tørre perioder, hvor jord på veje kan hvirvles op. Halm opbevares i markstak eller i lejet bygning. Der vil blive fejlet/skrabet vejarealer efter gylleudbringning og markarbejde, når der er behov for det. Foder tippes i foderladen og blæses ind i kraftfodersiloer. Nye fodersiloer bliver udstyret med støvcykloner.

Vurdering

Med husdyrbrugets indretning og afstanden til nærmeste nabobeboelser og når der rengøres veje ved behov, vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, hverken på nuværende tidspunkt eller efter udvidelsen/ændringerne.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Den eneste udvendige belysning på Rejsby 15 er en lampe ved tankrummet. Lampen er sensor- og timerstyret og lampen er vinklet så der lyskeglen er nedadrettet.

I forbindelse med det nye staldanlæg forventes opsat udvendig belysning ved indgange til teknik- og personalebygningen, ved mælketanke samt ved endegavlene til stalde og lade. Alle udvendige lamper og lysstofrør vil blive indrettet med nedadrettet lyskilde, der kun oplyser nærområdet. Belysningen vil blive sensor/timerstyret. Der kommer vågelys i kostalden om natten.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, halm og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved mælketanke, stalde, kraftfodersiloer og omrøre- og afhentningstanken.

Vurdering

Med placeringen af den udvendige belysning og afstanden til naboejendomme vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Fluer bekæmpes/vil blive bekæmpet ved hyppig udmugning ved de små kalve samt hyppig skrabning af fast dræuede gulve med ajleafløb samt hyppig tømning af kanaler og omrøre/afhentningstanke. Ved behov vandes med Neporex eller tilsvarende middel.

Rotter bekæmpes via privat ordning. En sådan ordning vil også blive indgået for det nye staldanlæg. Der vil blive opsat det nødvendige antal klappælde/giftkasser rundt langs det nye staldanlæg.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke opstår risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transport i forbindelse med husdyrbruget sker via Rejsby vej ad de 2 eksisterende overkørsler, og der forventes endvidere etableret 2 overkørsler i forbindelse med det nye staldanlæg. På sigt ønskes mulighed for at asfaltere Rejsby vej på strækningen mellem Rejsby 15 og det nye staldanlæg.

Tunge transporter vil ske primært i dagtimerne. Dog bestemmer Arla selv tidspunktet for afhentning af mælk og biogasanlægget bestemmer selv tidspunktet for afhentningen af gylle fra omrøre/afhentningstankene. Afhentning af gylle og mælk kan derfor også ske uden for dagtimerne.

Ud over tunge transporter kommer der kørsel med personbiler (medarbejdere, dyrlæge, kontrollanter mv.). Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være op til 15 gange dagligt.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift Rejsby 15 antal/år	Ansøgt drift Rejsby 15 antal/år	Ansøgt drift nyt staldanlæg antal/år
Afhentning af mælk (tankbil, kapacitet til 36 ton)	ca. 365	ca. 365	ca. 365
Afhentning af tyrekalve (lastbil)	ca. 52	ca. 52	ca. 52
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 52	ca. 52	ca. 52
Dyr til slagteri (lastbil)	ca. 52	ca. 52	ca. 52
Indkørsel af foder fra foderstofforretning (lastbil, kapacitet til ca. 36 ton)	ca. 72	ca. 72	ca. 26
Indkørsel af græs og majs mv. (traktor og vogn, kapacitet ca. 25 ton)	ca. 700	ca. 2.100	0

Transport af foder fra Rejsby 15 (traktor og fodervogn, kapacitet ca. 25 ton)	0	ca. 1.200	ca. 1.200
Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 52	ca. 52	ca. 52
Indkørsel af halm (traktor og vogn, kapacitet til 20 bigballer)	ca. 52	ca. 52	ca. 52
Transporter af gylle/dybstrøelse til biogasanlæg (tankbil, kapacitet til ca. 40 ton og lastbil med container med kapacitet til ca. 35 ton)	ca. 300	ca. 300	ca. 1.190
Udbringning fra gyllebeholder med gyllevogn med 35 m ³	ca. 50+215	ca. 50	ca. 215
Transporter af vand fra opsamlingsbeholder ifbm. ensilageplads når der ikke må udsprinkles (gyllevogn med 35 m ³)	maks. 10	maks. 10	maks. 10
Dieselolie (tankbil)	ca. 9	ca. 9	ca. 6
Afhentning af erhvervsaffald	ca. 12	ca. 12	ca. 12
I alt	ca. 1.993	ca. 4.378	ca. 3.284

Tabel 12: Skønnede antal transporter før og efter udvidelsen

Hertil kommer transporter med markmaskiner. Der skal gøres opmærksom på, at transporterne af foder mellem staldanlæggene er opført i kolonnen for ansøgt drift for både Rejsby 15 og det nye staldanlæg. Forøgelsen af antal transporter er således reelt fra 1.993 til 6.462 (4.378 + 3.284 - 1.200) transporter svarende til forøgelse på faktor 3,2 mens antallet af årskøer stiger med en faktor 3,8.

I opgørelsen er ikke medtaget transporter med udbringning af gylle fra nuværende og kommende opbevaringsaftaler. Transporter fra gyllebeholderne på 1.170 m³ og 5.000 m³ er beregnet ud fra en den antagelse, at gyllebeholderne fyldes ca. 1,5 gang over året.

Kørsel sker jævnt fordelt over året bortset fra udbringning af afgasset biomasse og indkørsel af afgrøder. Kørsel med græs sker i perioden ca. 15. maj til 20. september i nudrift over ca. en dag og efter udvidelsen over ca. 2-3 dage. Kørsel med majs sker koncentreret i perioden midt i september til slut oktober måned i nudrift over ca. 2 dage og efter udvidelsen over ca. 5-6 dage.

Transporter af gylle og dybstrøelse er beregnet ud fra normtalsproduktion af husdyrgødning.

Vurdering

Forøgelsen af antal transporter vurderes ud fra ovenstående at være en naturlig forøgelse af antallet af transporter med den ansøgte udvidelse/ændring. Antallet stiger som følge af udvidelsen af antallet af køer, men ikke proportionalt, da ikke alle transporttyper øges med samme andel.

Ved ikke at placere yderligere gyllebeholdere i forbindelse med det eksisterende staldanlæg, begrænses antallet af transporter, idet der ellers skulle ske flere transporter med traktor og gyllevogn fra disse beholdere.

Som tidligere beskrevet er medarbejderne og maskinstationen instrueret i at køre hensynsfuldt, så gener fra transporterne minimeres. Transporterne på offentlige veje vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv.

Da der ikke er nabobeboelser helt tæt på overkørslerne til husdyrbruget, vurderes det ikke relevant at stille vilkår om, hvornår der må køres ind og ud ad overkørslerne. Transporterne ude på offentlige veje vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr opbevares på særskilt plads til døde dyr lige nord for den eksisterende gyllebeholder. Døde dyr ligger på befæstet areal og overdækkes med en kadaverkap. Pladsen er afskærmet af bygninger mv. og ligger så langt inde på ejendommen, at andre ikke kan se den. Døde dyr tilmeldes til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag. Daka genanvender døde dyr til at fremstille bl.a. bio-brændstof og biodiesel. Det forventes, at der vil blive etableret en afhentningsplads ved det nye staldanlæg, som indrettes på samme måde som den eksisterende afhentningsplads. Eventuelt vil der blive opsat et stakit eller lignende som afskærmning for forbipasserende.

Vurdering

Pga. afhentningspladserne placeringer og indretning kan ingen naboer eller forbipasserende bliver generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ.

Som udgangspunkt vil der ikke blive benyttet mere foder, end der er behov for. Husdyrgødning anvendes til gødsning af marker. Andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender som brændbart affald.

Olieskift på maskiner foretages ved serviceeftersyn på eksternt værksted eller på husdyrbruget, hvor mekaniker tager affald med retur. Der vil derfor normalt ikke være affaldsfraktioner i form af spildolie, olie-brændstoffiltre eller blyakkumulatorer på husdyrbruget.

Der forventes intet medicinaffald, da der normalt kun benyttes afmålte doseringer. Køleskab til står i forbindelse med malkestalden og på det nye staldanlæg vil der ligeledes komme et køleskab til medicin i malkestaldsbygningen. Pt. er indgået aftale om afhentning af blandet affald.

Der vil blive indgået aftale med en godkendt indsamlingsvirksomhed om afhentning af plast, pap/papir og restaffald. Der vil blive opstillet affaldscontainere der tømmes periodisk eller efter behov.

Metalaffald vil blive samlet i en stak og afhentet godkendt indsamlingsvirksomhed efter aftale. LED-rør forventes tage retur af elektriker.

Spraydåser og kanyler vil blive opbevaret i teknik- og personalebygningen i en kasse og en kanyleboks. Plasttønder fra sæbe mv. til malkeanlæg vil blive taget med retur af leverandøren. Spraydåser køres på genbrugsplads og kanyler tages med af dyrlæge

Der forventes indgået aftale om indsamlingscontainere til madaffald, glas, tekstilaffald samt mad- og drikkekartoner. Eventuelt andre affaldsfraktioner vil blive kørt til genbrugspladsen på Skærbæk Genbrugsplads.

I forbindelse med byggefasen for de nye stalde, malkestald, kalveplads og lade forventes der meget begrænset affald, idet bygninger opføres af præfabrikerede elementer samt med bunde, der støbes på stedet med beton tilkørt med betonkanon samt flydende asfalt leveret med lastbil og tiptrailer i aftalte mængder.

Døde dyr er beskrevet under punkt 3.9.1.

Der kommer ikke til at ske genvinding af affald på husdyrbruget. Som beskrevet bliver husdyrgødning afhentet af et biogasanlæg og der modtages afgasset biomasse retur.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

I forbindelse med det eksisterende staldanlæg er der opstillet 2 olietanke, en i foderladen i Ekst. bygning 4 (bygning 9 i BBR) og en i laden (bygning 3 i BBR). Olietankene står hævet på ben på befæstet areal. Der er ingen afløbsriste til overfladevand i nærheden af tankene.

Bekæmpelsesmidler til brug i marken opbevares i særskilt kemirum ved den eksisterende malkestald.

Rengøringsmidler til rengøring af malkestald og mælketanke mv. står ved den eksisterende malkestald og kommer endvidere til at stå i forbindelse med den nye malkestald. Det maksimale oplag af vaskemidler på Rejsby 15 er på op til 1.600 l. Til det nye staldanlæg forventes rengøringsmidler leveret i plastpalletanke, og det maksimale oplag forventes at blive på ca. 4.000 l. Opbevaring vil ske inde i bygning på fast gulv uden mulighed for afløb. Der opbevares endvidere 4 stk. 200 l olietromler i maskinhuset til påfyldning af olie på maskiner. Der er støbte tætte gulve i begge bygninger. Der forventes ikke olieoplag i forbindelse med det nye staldanlæg.

Hvis der opbevares handelsgødning, sker det i maskinhuset i storsække og kun i en kortere periode forud for udbringning.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke vil kunne opstå risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres. Beredskabsplanen revideres, når de nye stalde er etableret.

3.9.4 Råvarer (B7)

Foder til kvæg består af hjemmeavlet grovfoder, hovedsageligt majs, græs, korn og halm og derudover indkøbt foder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerens behov for næringsstoffer.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagtekalv og slagteko). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelastet også koen.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Alt foder bortset fra kraftfoder vil som beskrevet blive opbevaret på Rejsby 15 og vil blive kørt til det nye staldanlæg dagligt. Ensilage opbevares på ensilagepladserne og raps, rapskager, soja, vitaminer, mineraler og mælkepulver opbevares i foderladen. Kun hvis ikke alt ensilagen kan være på ensilagepladserne, vil der blive opbevaret ensilage i markstak.

Der er ikke mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende. Husdyrbruget vil dog udarbejde og følge foderplaner.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes, at der anvendes BAT med hensyn til fodring.

3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)

På husdyrbruget anvendes elektricitet til malkning, nedkøling af mælk, pumpning af gylle, belysning, ventilatorer og øvrige elektriske maskiner samt eventuelt til ventilatorer til sikring af luftskiftet inde i staldene. Diesel benyttes til traktorer, minilæsser og andre maskiner.

Den nye teknik- og personalebygning forventes som beskrevet at blive opvarmet med varme genvundet ved mælkekøling. Bortset fra staldkontoret på Rejsby 15, der opvarmes af el radiator, opvarmes de øvrige driftsbygninger ikke.

Det samlede energiforbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra det nuværende forbrug på Rejsby 15 og forventet antal af dyr i det eksisterende og nye staldanlæg.

Type	Forbrug i nudrift	Skønnet forbrug i ansøgt drift
El	ca. 149.000 kWh	ca. 600.000 kWh
Dieselolie	ca. 52.000 l	ca. 100.000 l

Tabel 13: Energiforbrug

Der er frekvensstyrede vakuum- og mælkepumper i forbindelse med det eksisterende malkeanlæg og det kommer der også i forbindelse med de nye malkebotter.

Der er udskiftet til LED-belysning i forbindelse med det eksisterende staldanlæg og der forventes etableret LED-belysning i alle nye bygninger.

Det årlige energiforbrug opgøres i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 760 kWh pr. årsko ved malkning med malkebotter og ca. 670 kWh pr. årsko ved malkning i traditionel malkestald, dog med mulighed for store variationer. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 1.000.000 kWh ved ca. 1.340 årskøer, mens det forventede elforbrug er skønnet til ca. 600.000 kWh. Det forventede elforbrug ligger således en del under normen.

Med genvinding af varme fra mælkekøling, frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlæg og LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for område med drikkevandsinteresser (almindelige – ikke særlige) men uden for indvindingsoplande eller nitrat- og sprøjtemiddelfølsomme områder.

Vand vil primært blive benyttet til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, kalvehytter og maskiner samt sanitære forhold. Bortset fra vand til mælkekøling på Rejsby 15, som kommer fra egen boring, kommer vand fra Ballum Vandværk. Det forventes at vand til det nye staldanlæg ligeledes skal leveres af Ballum Vandværk.

Det samlede vandforbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra det nuværende forbrug på Rejsby 15 og forventet antal af dyr i det eksisterende og nye staldanlæg.

Type	Forbrug i nudrift	Skønnet forbrug i ansøgt drift
Drikkevand og vaskevand i malkestald mv.	ca. 19.300 m ³	ca. 46.000 m ³
Vand til vask af kalvehytter og maskiner	ca. 100 m ³	ca. 300 m ³
Forbrug ifbm. personalefaciliteter	0	ca. 50 m ³
I alt	ca. 19.400 m ³	ca. 46.350 m ³

Tabel 14: Vandforbrug

Af vandbesparende foranstaltninger er der/kommer der drikkekar og drikkekopper til dyrene, og der benyttes højtryksrensere til vask af kalvehytter og maskiner mv.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. ko af stor race på ca. 33 m³ og pr. opdræt på ca. 5,7 m³. Med forventet ca. 1.340 årskøer og ca. 350 stk. opdræt beregnes normforbruget til ca. 46.000 m³. Det faktiske forbrug vil afhænge af det endelige antal dyr og mælkeydelse mv.

Det forventes ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vurdering

Som beskrevet forventes vandforbruget på husdyrbruget at svare til den beregnede mængde jf. normtalsberegningerne. Normtallet er fra 2015 og er således ikke opdateret i en årrække.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet kan der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

Stalde, kalve- og møddingspladser, gyllebeholdere, omrøre-/afhentningstanke, kanaler, gyllerør, ensilageplads og beholder til overfladevand fra ensilageplads er og bliver etableret tætte. Der vil derfor ikke være risiko for udsivning til grundvand.

3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 2. Der er ikke udarbejdet en særskilt ledningsplan for det nye staldanlæg endnu.

Spildevand fra toilet- og bedefaciliteter i forbindelse med den nye malkestald vil blive ledt til samletank eller samletanke, der vil blive tømt efter behov. Spildevandet vil blive kørt til et rensningsanlæg.

Husdyrbruget har egen marksprøjte med rentvandstank og spuledyse. Rengøring foregår dels i marken og dels på møddingsplads med opsamling af vaskevand og bortledning til gyllebeholder.

Overfladevand fra ensilagepladsen ledes til en opsamlingsbeholder, hvor fra det udsprinkles på marken. Når marken er vandmættet eller frossen, tømmes beholderen med gyllevogn eller slamsuger, og vandet køres til

opbevaring i gyllebeholder. På grund af niveauforskelle kan opsamlingsbeholderen ikke løbe over. I stedet vil vand begynde at stå op på ensilagepladsen. Sker dette tømmes beholderen med det samme for ikke at ødelægge ensilagen.

Vaske- og overfladevand fra den udvidede møddings- og kalveplads på Rejsby 15 vil blive ledt til gyllebeholderen på 1.170 m³. I forbindelse med den nye kalveplads og afhentningspladsen til dybstrøelse, vil der blive etableret en særskilt beholder med sugestuds. Beholderens størrelse er endnu ikke dimensioneret. Der er endnu ikke udarbejdet en detaljeret ledningsplan for kalve- og afhentningspladsen.

Der anvendes udelukkende godkendte sæbemidler ved vask af malkestald mv. Der er redegjort for mængder af spildevand og overfladevand i kapacitetsberegningen (se punkt 3.1.2).

Tagvand fra de eksisterende bygninger på Rejsby 15 ledes til grøfter og videre ud i vandløbet Koldby Ruer. Tagvand fra det nye staldanlæg vil blive nedsivet i faskiner, nedsivningsgrøfter eller et nedsivningsbassin. Der kommer ingen afløbsriste i forbindelse med kørearealer. Vand fra befæstede kørearealer vil løbe ud på tilstødende ubefæstede arealer og nedsive herfra.

Af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027¹⁰ fremgår det, at Koldby Ruer er målsat til en god økologisk og kemisk tilstand, men at vandløbet pt. har en dårlige økologisk tilstand og en ukendt kemisk tilstand. Økologisk tilstand for smådyr er høj, for fisk dårlig, og for planter og alger er tilstanden ukendt. Tilstanden før tilføjet fra Rejsby 15 er tilsvarende, så der er ikke noget der indikerer, at tilledningen fra Rejsby-Ballum er særlig problematisk.

Vurdering

Med den beskrevne indretning af både det eksisterende husdyrbrug og det nye staldanlæg, vurderes husdyrbruget ikke ville kunne påvirke det omgivende miljø negativt

3.10 Klima (F4, F5f)

Mælkeproduktionen bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder der bidrager til metanudskillelsen, og staldgødningen der bidrager til lattergas- og metanudskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Husdyrbruget leverer mælk til Arla Foods og vil derfor blive derfor tilskyndet til at arbejde på at reducere husdyrbrugets CO₂-aftryk. Det er Arlas Foods overordnede mål at reducere CO₂-udledningen med 30 procent inden 2030 og blive CO₂ neutral i 2050. Arla har lavet en ordning, så landmænd, der indrapporterer data via Arlas klimatjekværktøj, modtager et ekstra beløb pr. leveret liter mælk. De områder, der måles med klimatjekket, er antal dyr, fodersammensætning, produktion af afgrøder, anvendelse af gødning, håndtering af husdyrgødning, anlæg på gårdens område, forbrug af elektricitet, brændstof og vedvarende energi.

Med den nuværende udvikling falder CO₂-udledningen i gennemsnit med ca. 1 % om året for malkekvægsbesætninger. Det er Arla Foods mål, at andelshaverne skal øge reduktionen til ca. 3 % om året.

Arla er endvidere i gang med at se på muligheden for at mindske udledningen af metan. Arla har sammen med Aarhus Universitets Center for Cirkulær Bioøkonomi oprettet et professorat og et 5-årigt projekt, der skal undersøge muligheden for at reducere klima- og miljøpåvirkningen fra mælkeproduktionen, ved i langt højere grad at udnytte lokalt produceret biomasse og at se på nye måder at sammensætte foderblandingerne.

¹⁰ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>

Jo mere af husdyrgødningen der køres til biogasanlæg til afgasning, des færre klimagasser udleder husdyrbruget i forhold til et tilsvarende husdyrbrug, der ikke leverer husdyrgødning til afgasning i biogasanlæg¹¹.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning i forbindelse med vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 12 herunder fremgår, hvilke bygninger der potentielt kan blive påvirket ved værst tænkelige nedbørsmængde. Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

Over de seneste 10 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 919 mm om året for Tønder Kommune.



Figur 12: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Grundvand

Af figur 13 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står med en højde på ca. 1-3 meter under terræn i vintersæsonen. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af beholdere, hvis disse få bunde langt under terrænniveau. Dette er dog ikke planen. Den fritliggende gyllebeholder har omfangsdræn og inspektionsbrønd.

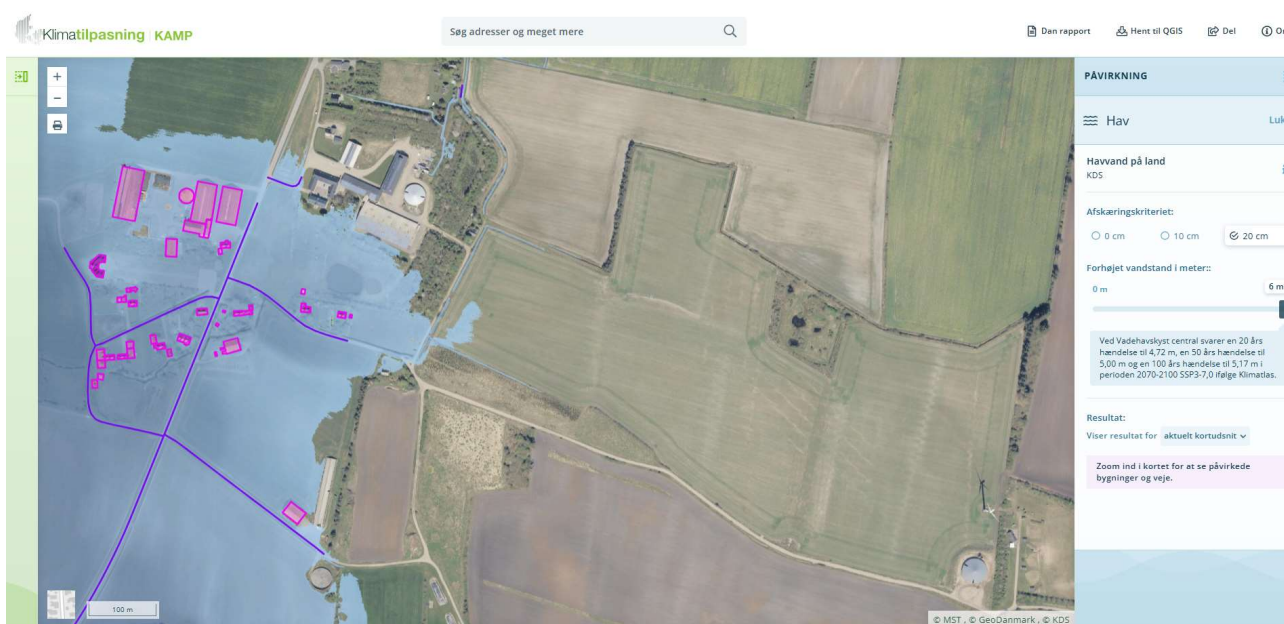
¹¹ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/biogas-mke>



Figur 13: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger uden for et område, der påvirkes af oversvømmelser fra vandløb. I forhold til havvandsstigninger ligger det eksisterende staldanlæg så det vil blive påvirket ved over 5 m havvandsstigninger. Det eksisterende staldanlæg forventes dog at være taget ud af drift, før havvandsstigninger overstiger 5 m.



Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem deltagelse i Arlas Klimatjek har et redskab, som vil gøre det mere synligt, hvor der vil kunne sættes ind i forhold til at forbedre husdyrbrugets CO₂-udledning. CO₂-udledningen forventes derfor at falde i de kommende år. I klimabelastningen reduceres betragteligt ved afgasning af husdyrbrugets husdyrgødning i et biogasanlæg.

Pga. det nye staldanlægs beliggenhed ca. 10 m over havets overflade og med knap 1,5 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange

år. Som beskrevet vurderes det eksisterende staldanlæg at være taget ud af drift, før havvandsstigninger kan blive et problem.

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Der er umiddelbart ingen forslag til egenkontrolvilkår.

3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der er tale om et nyt husdyrbrug.

Som følge af kommunens udmelding om, at opsamlingsareal i malkestalden skal angives som produktionsareal, og det i praksis ikke er muligt at etablere et fast drænet gulv, idet det ikke er muligt at have hverken stationære skraber eller skraberobotter til at skrabe arealet mindst 12 gange i døgnet på et areal, hvor der i længere perioder står køer i kø til malkning i robotter, er der opstået en udfordring i forhold til BAT. De eneste ammoniakreducerende teknologier, der kan kompensere for arealet med spalter, er teltoverdækning eller forsuring. Forsuring af gyllen i malkestalden giver ikke god mening, da gyllen i malkestalden er meget tynd, som følge af vask af robotterne, og endvidere er det et dyrt anlæg at stille op, for så lille en stald.

Det forventes, at der skal rundskylles i tværkanalen med den tynde gylle fra malkestalden. Såfremt der skulle forsures gylle i malkestalden, så vil der ved rundskyl ske en sammenblanding af forsuret og ikke-forsuret gylle, som formodentlig vil kunne give anledning til øget lugtemission, ud over at pH'en i gylle efter sammenblandingen vil stige, så forsuringen ikke får den nødvendige ammoniakreduktionseffekt. Gylle fra det nye staldanlæg skal også leveres til biogasanlæg, der ikke er interesseret i at modtage forsuret gylle, dels pga. pH'en af gyllen og dels pga. det ekstra svovl, der skal renses fra i forbindelse med gasproduktionen.

Ifølge lovgivningen kan BAT ikke fraviges for nye stalde (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26 stk. 5).

I den eksisterende godkendelse fra 2020 blev teltoverdækningen på den fritliggende gyllebeholder indtastet med 50 % ammoniakreduktionseffekt. Teltoverdækningen var dog ikke nødvendig af hensyn til BAT, og i det godkendte skema 213399 er BAT således også overopfyldt med 208 kg NH₃-N/år, svarende til 1.042 m² x 0,5 x 0,4 kg NH₃-N/år/m² = 208,4 kg NH₃-N/år. Det antages derfor, at effekten af teltoverdækningen kan benyttes til at løfte BAT-kravet for de arealer i malkestalden, der bliver nødt til at blive etableret som spaltegulv. Ansøgningsteknisk er gyllebeholderen vist som eksisterende gyllebeholder uden BAT-krav, hvorefter ansøgningsskemaet beregnet BAT korrekt.

Alle øvrige nye produktionsarealer etableres som BAT-gulve med enten dybstrøelse eller fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. Dybstrøelsesarealerne omfatter område med ædepladser ud for de strøede arealer. Ædepladsarealer forventes etableret med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregningen fremgår af efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	14431	780	15211
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	14587	623	15210
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i					
	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens begrundelse
Rediger	14431				

Tabel 15: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^C
Kalveplads	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Malkestald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Malkestald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16
Kostald 1	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kostald 1	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Kostald 2	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ekst. bygning 2	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,68
Ekst. bygning 2	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ekst. bygning 4	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ny kalve- og møddingsplads Rejsby 15	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ekst bygning 1 og 3	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ekst bygning 1 og 3	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 16: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen. Det er valgt at reducere effekten af teltoverdækningen fra 50 % til 37,6 % således der ikke beregnes et overskud

på 52 kg NH₃-N/år. Dette er i overensstemmelse med Husdyrvejledningens kapitel 13: *"Ansøger kan i husdyrgodkendelse.dk indtaste det procentvise ammoniakreduktionskrav, der er nødvendigt for at overholde krav til ammoniakreduktionen. Det betyder, at det ikke er nødvendigt at indtaste den reduktion, som den valgte teknologi leverer."*

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under afsnittene 3.4-3.10.

Senest når staldanlægget er etableret, vil beredskabsplanen blive opdateret og ophængt relevante steder.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle. Stalde, gyllekanaler, omrøre-/afhentningstanke og gyllebeholdere er og bliver etableret med tætte og stabile bunde og sider. Der skaffes tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets gylle ved indgåelse af opbevaringsaftaler samt eventuelt etablering af gyllebeholdere på andre ejendomme (se afsnit 2.1.2).

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle, olie eller andre kemikalier skal der være fokus på, at begrænse omfanget af en potentiel forurening. Det er derfor vigtigt, at beredskabsplanen holdes opdateret, og at der kommer materialer til rådighed til at suge spild op og etablere opdæmning med, så spredning af udslip kan begrænses.

På grund af husdyrbrugets beliggenhed vurderes det, at der ikke bliver fare for menneskers sundhed eller kulturarven pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Køer kan få Coronavirus, men denne type virus smitter ikke til mennesker.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke kommer nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med ca. 15 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse vil der ikke kunne forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5. og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, er det nærmeste erhvervsmæssige dyrehold svineholdet på Rejsby 9.

Vurdering

Pga. afstanden til andre husdyrbrug, vurderes det, at der i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter mv. ikke vil kunne opstå kumulative virkninger.

Det vurderes, at der ikke er andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke udvidede eller etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Staldanlægget på Rejsby 15 ligger nabonært. Det er undersøgt, om udvidelsen vil kunne ligge i tilknytning til de eksisterende stalde på Rejsby 15. Dette har vist sig umuligt, da lugtgeneafstandene til nærmeste naboer ikke kan overholdes (se scenarieskema 251312).

Der har derfor været foreslået alternative placeringer for et nyt staldanlæg. Kommunen har sagt OK til at der arbejdes videre med den her beskrevne placering.

De 4 foreslåede placeringer fremgår af kortet herunder, der endvidere viser bedriftens jordtilliggende:



Figur 14: Kort fra forespørgsel til kommunen

Der er på nuværende tidspunkt ingen godkendte teknologier til lugtrensning for kvægstalde. I ansøgningsprocessen har det været undersøgt, om staldanlægget kunne etableres på den sydøstligste del af matr. nr. 259^a af Rejsby-Ballum, Ballum som en selvstændig matrikulær ejendom på 7,5 ha, dog uden arealet med den eksisterende gyllebeholder på 5.000 m³.

Den endelige strategi for generationsskiftet er dog blevet, at der oprettes et ApS for ejendommen Rejsby 13-15, som sønnerne efterfølgende køber sig ind i, og man har derfor droppet ideen om at oprette en ny selvstændig ejendom.

Den generelle udvikling går mod større og større husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Husdyrbruget vil ved afslag på ansøgningen gå glip af en øget omsætning og dermed mulighed for at udvikle husdyrbruget.

I forhold til alternative teknologiske løsninger, så vurderes det som beskrevet ikke realistisk at etablere et fast drænet gulv med skraber og ajlefløb på malkestaldens opsamlingsareal. Der er valgt teltoverdækning for at kompensere for det ansøgte areal med spalter i malkestalden. Der kunne også være valgt forsuring af gyllen i malkestalden. Dette ville dog ikke give meget mening, da gyllen i malkestalden er meget tynd, som følge af vask af robotterne.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen så skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Rejsby 13-15 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i deres vejledning, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. Selv hvis kommunen skulle vurdere, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, betyder det ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes. Eventuelt skal kommunen fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis det vurderes, at der er tale om byggeri af industrilignende karakter.

Vurdering

De nye bygninger og anlæg, der godkendes i forbindelse med denne ansøgning, er nødvendige for husdyrbrugets udvikling og drift. Når de nye dyrevelfærdsreglerne træder i kraft fra 2034, må der ikke længere gå malkekøer af tung race i de eksisterende stalde på Rejsby 15. Herefter vil dette staldanlæg kun blive benyttet til opdræt. Nye stalde og den nye kalveplads er nødvendige for at kunne udvide dyreholdet samt give dyrene gode dyrevelfærdsmæssige forhold, og malkestalden er nødvendig for at kunne malke køerne. Laden er nødvendig for at kunne opbevare strøelse mv. til dyrene i dybstrøelse. I forhold til ændringerne på Rejsby 15 så er udvidelsen af ensilagepladsen nødvendig for at kunne opbevare tilstrækkelig ensilage og kalve-/møddingspladsen er nødvendig for at sikre plads nok til kalvehytter og dybstrøelse, samt for at sikre korrekt håndtering af gødningsspild og vand fra kalvehytter. Byggeriet vurderes derfor at være erhvervsmæssigt nødvendig.

4. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 21 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd og Spiras.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af dyreholdet på Rejsby 13-15 ved etablering af et nyt staldanlæg på øst for Rejsby-Ballum og mindre ændringer på Rejsby 15 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, så fremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 1065 af 21/08/2025
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 1089 af 16/10/2024
3. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning BEK nr 2243 af 29/11/2021
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024
5. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf
6. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
7. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>
8. <https://naturdata.miljoportal.dk/>
9. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
10. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>
11. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/biogas-mke>

7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

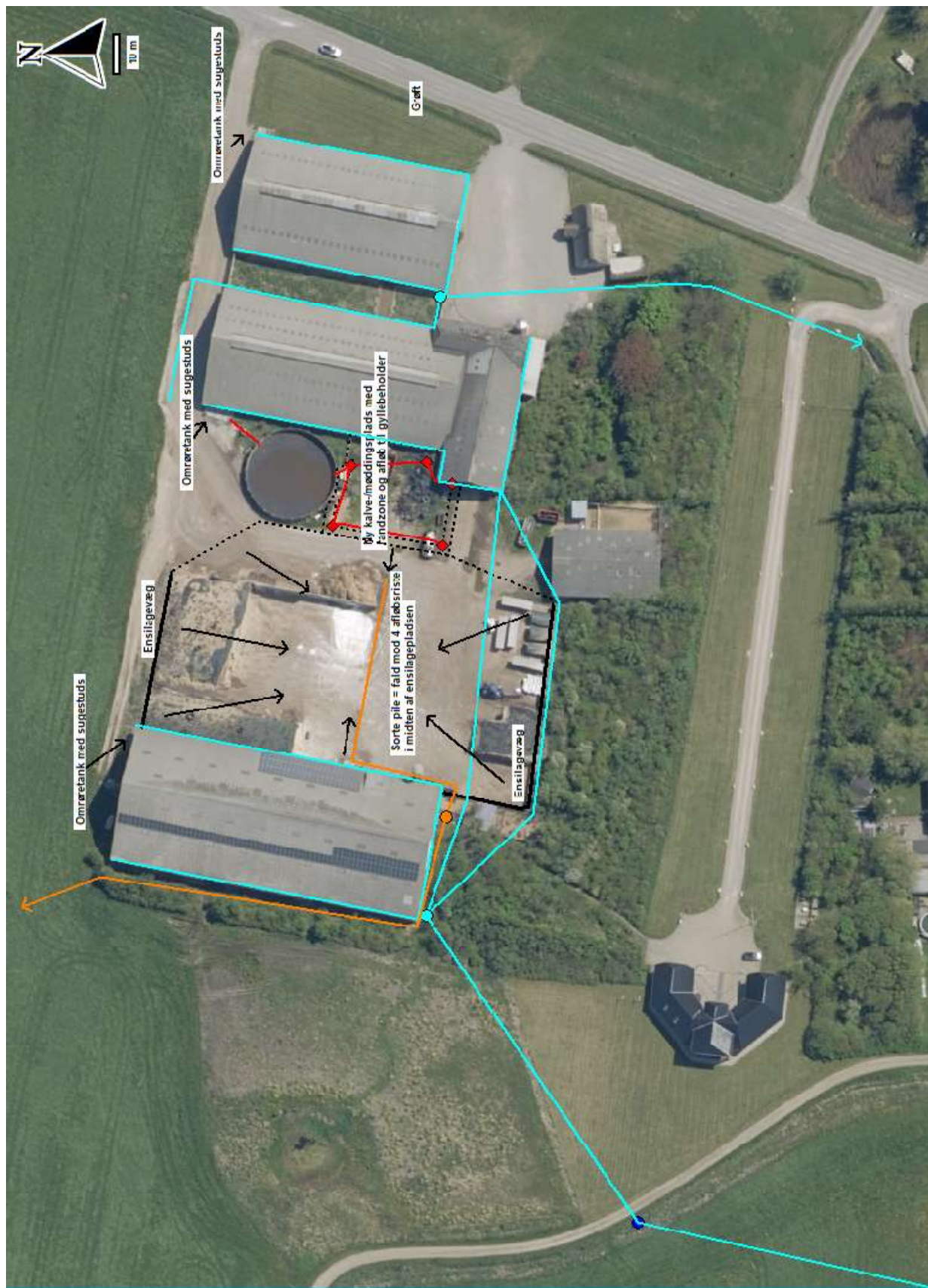
Bilag 2: Ledningsplan for Rejsby 15

Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 1: Oversigtskort



Bilag 3: Ledningsplan for Rejsby 15



Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Staldanlæg	Røjsby 15 + nyt staldanlæg	Dyre- og gultype nu drift	Dyre- og gultype ansøgt drift	Nyt	Ansøgt drift	Nu drift	8 års drift	Kommentarer
Stald								
Kølleplads			Alle køag, Heste, Får og Geder: Dybstrøelse	x	500	0	0	0 Anslået
Mælkestald, spalter mv. på opsamlingsareal mellem robotter			Alle køag; Spalter med køanal	x	580	0	0	Opgjort ud fra staldtegning fra 3/11-2025 *
Mælkestald, område ved separationsbøks			Alle køag; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)	x	254	0	0	Opgjort ud fra staldtegning fra 3/11-2025 *
Korstald 1			Alle køag; Fast drønet gulv med skraber og alleefløb	x	2407	0	0	Opgjort ud fra staldtegning fra 3/11-2025 *
Korstald 1			Alle køag; Heste, Får og Geder: Dybstrøelse	x	2754	0	0	Opgjort ud fra staldtegning fra 3/11-2025 *
Korstald 2			Alle køag; Fast drønet gulv med skraber og alleefløb	x	4812	0	0	Opgjort ud fra staldtegning fra 3/11-2025 *
Ekst. bygning 2		Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	x	139	139	139	Godkendt fbm § 16 a godkendelse fra 2020
Ekst. bygning 2		Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)	Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)	x	798	798	798	Godkendt fbm § 16 a godkendelse fra 2020
Ekst. bygning 4		Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)	Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)	x	1165	1165	1165	Godkendt fbm § 16 a godkendelse fra 2020
Tilbehør plads til kølerytter		Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)		0	76	76	Godkendt fbm § 16 a godkendelse fra 2020
Ny kalve- og maddingsplads Røjsby 15		Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse		300	0	0	Anslået
Ekst. bygning 1+3		Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)	Mælkekoer mv.; Sengestald med spalter (bøgsly eller ringkanal)		1150	1150	1150	Godkendt fbm § 16 a godkendelse fra 2020
Ekst. bygning 1+3		Mælkekoer, kvier og stude: Dybstrøelse	Mælkekoer, kvier og stude: Dybstrøelse		161	161	41	Godkendt fbm § 16 a godkendelse fra 2020
I alt					15020	3489	3369	OBS; Pga. afrunding kan tallet variere marginalt fra det indtastede i Husdyrregisteret